Cena egz. 20 groszy. Nakład 38000 egzemplarzy. Dziś 14 stron.

DZIENNIK BYDGOSKI

Wychodzi codziennie z wyjątkiem niedziel i świąt.
Do „Dziennika" dołącza się co tydzień „SPORT POMORSKI".
Redakcja otwarta od godziny 8—12 przed południem i od 5—6 po południu.
Redaktor naczelny przyjmuje od godziny 11—12 przed południem.
Rękopisów niezamówionych nie zwraca się.
Redakcja i Administracja w Bydgoszczy, ulica Poznańska 30.
Filje: w Bydgoszczy, ul. Dworcowa 2 — w Toruniu, ul. Mostowa 17 w Grudziądzu, ul. Groblowa 5.

Przedpłata wynosi w ekspedycji i agencjach 2.75 zł. miesięcznie, 8.25 zł. kwartalnie; przez pocztę w dom 3.11 zł. miesięcznie, 9.33 zł. kwartalnie.
Pod opaską: w Polsce 5.00 zł., do Gdańska 4.00 guld., do Niemiec 4.00 mk., do Francji i Ameryki 7.50 zł. miesięcznie.
W razie wypadków, spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w zakładzie, strajków itp., wydawnictwo nie odpowiada za dostarczanie pisma, a abonenci niemają prawa do odszkodowania.

Telefony: Redakcja 326, Naczelny redaktor 316, Administracja 315, Buchalterja 1374. — Filje: Bydgoszcz 1299, Toruń 800, Grudziądz 294.

Numer 86. BYDGOSZCZ, piątek dnia 13 kwietnia 1928 r. Rok XXII.

Patrjotyzm państwowy.

W społeczeństwie naszem panuje jeszcze duży brak zrozumienia podstawowych zagadnień państwowych. Niewielu ludzi rozumie, co to jest państwowa racja stanu, jak traktować należy zagadnienia doby bieżącej, aby z tego nie jednostka, nie klaśa i nie partja miała korzyść, lecz państwo. Stąd taka ciasnota myśli objawia się w traktowaniu spraw ważnych i doniosłe mających znaczenie dla przyszłości kraju, dla wzmocnienia jego podstaw. Politycy o płytkich umysłach nie są zdolni zrozumieć, że ktoś ośmiela się na ważne zagadnienia inaczej niż oni patrzeć, że stara się uwzględniać interes całego kraju, państwa — a nietylko własnego podwórka czy zaścianka.

Słusznie na to niedomaganie umysłowości polskiej zwraca uwagę w krakowskim „Głosie Narodu" (organ Ch. D.) prof. dr. inż. Jan Krauze, którego uwagi w zupełności podzielamy. Pisze on:

Starając się ustalić przyczyny, dlaczego w szerokich masach społecznych nie ugruntowało się jeszcze pojęcie „interesu państwowego" musimy postarać się o definicję (określenie) pojęcia „państwa". Otóż „państwo", według naszego rozumienia, przedstawia **najwyższą formę organizacyjną** pewnej społeczności, zamieszkującej pewne ściśle określone terytorjum. Z tego wynika, że granice tego terytorjum ustalają charakter społeczności — i warjacje tych granic mogą ten charakter zmienić.

Wbrew rozmaitym teorjom życie nie daje reguły przy ustalaniu granic państwowych, powstanie takiej granicy jest wynikiem całego szeregu czynników zależnych i niezależnych od woli człowieka — stąd też i charakter państwa jest wykładnikiem tych czynników. Z takiego ujęcia pojęcia „państwa" wynika, że „państwo" jest **nadbudową** pojęć „narodu", „klasy", „stanu", czyli tych wszystkich elementów, które składają się na **wewnętrzną** budowę państwa.

Z tego wniosek, że ideologja państwowa czyli „państwowa racja stanu" powinna być **nadbudową** ideologji narodowej, klasowej, stanowej i t. d.

Jeżeli zasadę tę przyjmiemy dla stosunków polskich, to stwierdzić należy, że jakkolwiek w społeczeństwie od dawna były skrystalizowane ideologje **narodowe, klasowe** itp., to zaszedł ten **błąd zasadniczy**, że te ideologje identyfikowano (utożsamiano) z **ideologją państwową.**

Ten stan rzeczy wynikał z naszego długiego okresu niewoli. Wchodząc w skład państw zaborczych, pojęcie „państwa" łączyło się zawsze z pojęciem „wroga", a przodownicy Narodu musieli tworzyć ideologje służące do **konsolidacji** i do stworzenia warunków przetrwania. Tymczasem wypadki rozgrywały się z błyskawiczną szybkością. — Wielka wojna, Traktat wersalski, wojna bolszewicka, traktat ryski — uwaga społeczeństwa, skierowana była do wysiłku przetrwania — cała bowiem wielka wojna rozegrała się na terenach polskich i do odporu, gdy hordy bolszewickie stanęły pod murami Warszawy. Przyszedł okres budowy państwowości, okres pracy pokojowej, i tu właśnie w całej pełni wyszło na jaw, że do budowy państwa w granicach które zostały przez Opatrzność wyznaczone, nie wystarczają ideologje, skrystalizowane w okresie niewoli, że brak w nich ducha twórczego, że brakuje dla nich **nadbudowy.** A jeżeli do tego dodamy, że ideologje te zaszczepiono na gruncie społecznym o bardzo małem wyrobieniu politycznem, a bardzo często zupełnie bezkrytycznem, stanie się dla nas jasnem twierdzenie, postawione na początku tych rozważań, że w szerokich masach społecznych Rzeczypospolitej niema dotychczas w dostatecznej mierze wyrobionego **zmysłu państwowo-twórczego,** czyli poczucia **„państwowej racji stanu".**

Nadzieję, że w Polsce stworzy się z czasem i rozwinie szerzej taka państwowa racja stanu, mogą budzić na przyszłość zamiary p. marsz. Piłsudskiego, w którym, mojem zdaniem, harmonizują się te wszystkie elementy, tworzące zdrową i realną myśl polityczną państwową Polski.

Ideologja p. Marsz. Piłsudskiego, którąbym nazwał „patrjotyzmem państwowym", skupiła zastęp ludzi, odmiennych nieraz przekonań politycznych, ale owianych pewną wspólną ideą państwową. Gdyby te nadzieje w zupełności się sprawdziły, uzyskalibyśmy w ten sposób silny środek polskiej racji stanu.

Wybory ostatnie mogły były posunąć ten problem ku rozwiązaniu. Tego celu jednak wybory nie osiągnęły. Ideologja p. Marszałka Piłsudskiego rozwiązując problem nadbudowy, nie miała należytego rozwiązania **podbudowy** i skutkiem tego oprzeć się musiała wyłącznie prawie o **inteligencję.** A że inteligencji ordynacja wyborcza nie zapewnia proporcjonalnego do jej wartości głosu, nic więc też dziwnego, że hasła demagogiczne, pozbawione myśli państwowej, wzięły górę. A teraz pytanie, jaka ma być **podbudowa** dla polskiej państwowej racji stanu, czy ideologje nacjonalistyczne, klasowe, stanowe i t. d. zadanie spełnić mogą? Otóż według mego zdania ideologje te zadania tego spełnić nie mogą. A nie mogą spełnić dlatego, że w ich założeniu leży **wyłączność** i skutkiem tego oparte być muszą na wytwarzaniu **nienawiści.**

Nacjonalista polski w ideologji nacjonalistycznej będzie się **odnosił** z nienawiścią do nacjonalisty ruskiego i odwrotnie, socjalista w ideologji klasowej będzie się odnosił z nienawiścią do kapitalisty i odwrotnie, włościanin w ideologji stanowej będzie się odnosił z nienawiścią do mieszczanina i odwrotnie itd., a przywódcy tych ideologij z konieczności dla utrzvmania się, muszą to uczucie nienawiści potęgować. To potęgowanie tych uczuć prowadzi w następstwie do szowinizmu, komunizmu i innych tego rodzaju przejawów.

Jakaż więc ma by ta **podbudowa,** którąby mogła stanowić **fundament** pod polską państwową rację stanu?

Otóż mojem zdaniem, tą podbudową może być **tylko zasada solidaryzmu.** Zasada solidaryzmu oparta jest na idei **współpracy** we wszystkich komórkach budowy **państwowej.** Nie może obywatel Narodu dominującego w Państwie czuć się dobrze, jeżeli obywatel mniejszości jest uciskany, nie może robotnik żyć w dobrobycie, jeżeli właściciel przedsiębiorstwa niema zysku z włożonego do przedsiębiorstwa kapitału i odwrotnie właściciel zakładu nie osiągnie zysku, jeżeli robotnik będzie wymęczony i źle płacony, nie może włościanin wzbogacić się, jeżeli konsument jego, mieszczanin, będzie biedny i t. d. Można cały nieskończony szereg przykładów przytaczać, z których-by wynikało, że wszystkie kółka machiny państwowej tak ściśle się ze sobą zazębiają, że **tylko solidarna współpraca wszystkich kó-**

Plan prac sejmowych.

Posłowie wybierają się na zwiedzenie Poznania.

Warszawa, 12. 4. (AW) W dniu wczorajszym marszałek Sejmu Daszyński złożył wobec przedstawicieli prasy krótkie oświadczenie, co do kilku zagadnień związanych z dalszemi pracami sejmowemi. Marszałek Daszyński stwierdził, iż kilkaset rozporządzeń Prezydenta Rzeczypospolitej przekazanych przez Sejm poprzedni obecnemu, będzie przedmiotem narad właściwych komisyj. Dalej oświadczył p. Daszyński, iż na pierwszem posiedzeniu poświątecznem komisji budżetowej, marszałek Piłsudski wygłosi w związku z budżetem M. S. Wojsk. dłuższe przemówienie. Na zebraniu, zwołanem na dzień 20 bm., a w którem wezmą udział przedstawiciele klubów sejmowych, rozpatrywana będzie sprawa wycieczki przedstawicieli Sejmu do Poznania, dla zwiedzenia robót około Powszechnej Wystawy Krajowej.

Blok wyborczy mniejszości narodowych w Niemczech.

Berlin, 11. 4. PAT. Dziś odbyła się tu konferencja polsko-katolickiej partji ludowej, która stanowi polityczną reprezentację mniejszości polskiej w Niemczech. Na konferencji tej ustalono, że przy wyborach do Reichstagu i do sejmu pruskiego utworzony zostanie podobnie jak w latach ubiegłych blok mniejszości narodowych w Niemczech. Na pierwszem miejscu listy państwowej do sejmu pruskiego stać będzie dotychczasowy poseł Jan Baczewski, na drugiem miejscu sekretarz związku Polaków p. Szczepaniak, na trzeciem przedstawiciel mniejszości duńskiej, a na czwartem miejscu przedstawiciel Serbów łużyckich. Na liście państwowej do Reichstagu bloku mniejszości narodowej pierwsze dwa miejsca zajmować będą również Polacy, a mianowicie sekretarz generalny związku Polaków w Niemczech dr. Jan Kaczmarek oraz Stefan Szczepaniak, na trzeciem, czwartem i piątem miejscu figurować będą przedstawiciele Serbów łużyckich, duński i Fryzów.

Uprowadzenie komunisty z więzienia w Berlinie.

Dokonało tego 8 uzbrojonych.

Berlin, 11. 4. PAT. Olbrzymią sensację w całem mieście wywołało tu dziś uprowadzenie z biura sędziego śledczego komunisty Brauna, byłego nauczyciela a później redaktora pism komunistycznych, który aresztowany został w styczniu ub. roku za dokonanie napadu na mieszkanie jednego z przywódców rosyjskiej emigracji monarchistycznej w Berlinie pułk. Breiberga. Braun wraz z kilkoma towarzyszami, podający się za urzędnika policji kryminalnej dokonał rewizji w mieszkaniu pułk. Breiberga i zabrał szereg podobno doniosłej wagi dokumentów, dotyczących działalności emigracji rosyjskiej. Po osadzeniu Brauna w więzieniu okazało się, że był on również jednym z kierowników komunistycznej organizacji bojowej, przeprowadzał kurs wojskowy dla komunistów, a nawet miał być również **kierownikiem całego komunistycznego oddziału wywiadowczego.** Jednocześnie więc ze sprawą o napad na mieszkania pułk. Breiberga wytoczono mu dochodzenie w sprawie przygotowywania **zdrady stanu.** Braun pozostawał w więzieniu już od roku i co dwa tygodnie otrzymywał zezwolenie na widywanie się ze swą przyjaciółką, 19-letnią komunistką Olgą Benerio. Właśnie dziś rano miały się odbyć tego rodzaju odwiedziny i w tym celu Braun został przewieziony z gmachu więzienia śledczego do gmachu sądu karnego w Moabicie. Rozmowa z jego przyjaciółką odbywała się w pokoju sędziego śledczego. W tym czasie 8 uzbrojonych ludzi, steroryzowawszy rewolwerami dozorców sądowych i więziennych, zdołali uprowadzić z gmachu sądu karnego Brauna, który wraz z Olgą Benerio zbiegł w niewiadomym kierunku. Pomimo alarmu, wszczętego natychmiast przez dozorców, nie zdołano na czas zamknąć drzwi sądu karnego. Z pośród uczestników napadu zatrzymano jednego, 24-letniego czeladnika rzeźnickiego Karola Filipa. Berlińskie władze policyjne wysłały natychmiast odpowiednie listy gończe i rozpoczęły energiczne poszukiwanie zbiegów.

lek może zabezpieczyć normalny i zgodny bieg tej machiny. Zasada **solidaryzmu** wyklucza możność **przerostu** choćby jednej z części składowych państwa i prowadzi do zgodnego współżycia. Zasada ta może być tem hasłem, które powinno wejść do mas i przygotować je do życia państwowego.

W ten sposób pojęta zasada solidaryzmu, oparta na współpracy i na miłości, tych fundamentach chrześcijaństwa, jest programem społecznym Stronnictwa Chrześcijańskiej Demokracji; w realizacji tego programu Stronnictwo widzi środek na złagodzenie tarć narodowych, klasowych, stanowych itd.

Jeżeli ideologja marszałka Piłsudskiego „patrjotyzmu państwowego" jako **nadbudowa**, oparta na wyżynach społecznych, na **elicie** społeczeństwa, jako części najbardziej dojrzałej do życia państwowego, znajdzie drogi do oparcia się na **zasadzie solidaryzmu**, jako na **podbudowie**, utworzonej z szerokich mas społecznych, to mojem zdaniem, bezwątpienia w tej kolaboracji (współdziałaniu) polskiej myśli państwowej nawiązane zostaną dalsze nici sławnej tradycji Jagiellońskiej i Polska wejdzie w chwale i blasku na drogę wielkomocarstwową.

Jak przyjmiemy króla Aman Ullaha?

Warszawa, 12. 4. (AW.) Przyjazd króla afgańskiego Amanullaha wyznaczony został na dzień 23 bm.

Warszawa, 12. 4 (tel. wł.) Na przyjęcie króla afgańskiego czynią się wielkie przygotowania wojskowe. Do osoby monarchy przydzielony będzie prawdopodobnie szef sztabu generalnego Piskor. Na polu mokotowskiem odbędzie się **wielka rewja**, poczem nastąpią **konkursy hippiczne.** Król zwiedzi wytwórnie przemysłu wojennego i otrzyma odpowiednie upominki, m. in. wyborną broń myśliwską, przerobioną z karabinu i ozdobioną rzeźbami i dedykacją. Lotnictwo wojskowe podaruje królowi samolot szkolny, konstrukcji inżyniera Bartla, wykonany w fabryce poznańskiej.

Król Aman Ullah zajmie 8 pokoi w gmachu prezydjum Rady Ministrów, w którym gorączkowo przeprowadza się odpowiednie zmiany. Świta monarchy zamieszka w hotelu Bristol.

Kronika telegraficzna.

Warszawa, 12. 4. (AW.) Dziś rozpoczyna się w Białowieży tradycyjne polowanie na głuszce. W polowaniu poza gospodarzem wezmą udział ministrowie Romocki, Miedziński, Niezabytowski, oraz szef protokółu dyplomatycznego Przeździecki, red. „Świata" Krzywoszewski, b. minister Janicki, poeta Eysmont i inni.

Warszawa, 12. 4. (tel. wł.) Prezydjum Rady ministrów wydało polecenie poszczególnym ministerstwom i podległym im urzędom, przygotowania wniosków co do projektów ustaw, które mogłyby być załatwione w drodze rozporządzeń Prezydenta Rzeczypospolitej. Okólnik ten wskazywałby, że rząd zamierza wystąpić do Sejmu o nowe pełnomocnictwa.

Warszawa, 12. 4. (AW.) Doradca finansowy Banku Polskiego p. Devey przedstawił prezydjum Banku Polskiego drugi z kolei raport, zawierający ocenę sytuacji gospodarczej Polski w II kwartale br. Raport ten oddany zostanie do druku.

Warszawa, 12. 4. (AW.) W zakładach mechanicznych „Ursus" wybuchł strajk włoski, wywołany zastosowaniem nowe by sustemu płac. Strajk objął jedynie wydział mechaniczny fabryki.

Obława przemytnicza na granicy Prus Wschodnich.

Warszawa, 12. 4. (AW.) Wobec rosnącego przemytnictwa na granicy Prus Wschodnich policja państwowa w Grajewie, w porozumieniu z władzami niemieckiemi, przeprowadziła nocy ubiegłej obławę. W wyniku tej akcji aresztowano około 30 osób, wśród których znajdowali się członkowie jednej szajki przemytniczej.

Gen. Górecki w Katowicach.

Warszawa, 12. 4. (tel. wł.) Do Katowic przybył wczoraj generał Górecki. Wygłosi on tam w sobotę odczyt o działalności Banku Gospodarstwa Krajowego. Przyjazd generała Góreckiego pozostaje w związku z zaciągnięciem przez skarb województwa śląskiego pożyczki inwestycyjnej 80 milj. zł. Pierwsza rata ma być uiszczona w najbliższych dniach.

Rozszerzenie sieci telefonicznej w Polsce.

Warszawa. 12. 4. (tel. wł.) Ministerstwo Poczt i Telegrafów opracowało plan rozszerzenia międzymiastowej sieci telefonicznej. Kosztorys oblicza koszty na 150 miljonów zł, wykonanie zaś potrwa około 8-miu lat.

Rozrachunki między Polską a Niemcami.

Warszawa, 12. 4. (tel. wł.) Rokowania rozrachunkowe między Polską a Niemcami, które uległy przerwie, będą wznowione w przyszłym tygodniu. W najbliższym czasie ma być ustalona wysokość odszkodowania należnego Polsce z tytułu obrachunku budżetowego, ubezpieczenia socjalnego oraz funduszu dawnego gwarectwa Bochum w Westfalji.

Rokowania niemiecko-litewskie odroczono.

Berlin, 11. 4. PAT. „Börsen Kurier" donosi, że niemiecko-litewskie rokowania gospodarcze, które miały się rozpocząć w dn. 16 bm. zostały odroczone.

Straszna katastrofa kolejowa w Paryżu.

Paryż, 11. 4. PAT. Na dworcu północnym nastąpiło zderzenie pociągów, przyczem 15 osób poniosło śmierć, 30 zaś doznało ciężkich obrażeń.

Lewicowcy chcą z Polski zrobić Meksyk.

Stronnictwa lewicowe ogarnął istny szał wściekłości z powodu znanego listu pasterskiego biskupa łomżyńskiego ks. Łukomskiego. Niema niemal dnia, w którychby prasa tych stronnictw nie miotała najrozmaitszych obelg i zarzutów na duchowieństwo katolickie.

Z Warszawy donoszą, że poseł Putek z „Wyzwolenia" postawił w Sejmie wniosek, ziejący nienawiścią ku kościołowi i duchowieństwu katolickiemu. Wniosek ten brzmi:

Art. 1.

Związkom religijnym, oraz duchownym, urzędnikom i sługom tychże związków nie wolno czynić użytku z przysługującej im władzy wyznaniowej w tym celu, aby członkom związku religijnego przeszkadzać w swobodnem wykonywaniu praw obywatelskich, a w szczególności, także nakłaniać ich pod grozą kar i represyj, przewidzianych w nauce i przepisach związku religijnego, aby przysługujące im publiczne prawo wybierania i prawo głosowania wykonywali w pewnym oznaczonym kierunku.

Osoby wymienione nie mogą też grozić temi karami lub innemi represjami ani też kar i represyj tych stosować z tego powodu, iż członkowie związku religijnego prawo obywatelskie, a w szczególności także prawo wyborcze w pewnym kierunku wykonali albo też go nie wykonali.

Duchownym, urzędnikom i sługom związków religijnych zakazuje się omawiania spraw politycznych, a w szczególności także spraw związanych z wyborami do Sejmu, Senatu i ciał samorządowych w budynkach i na miejscach służbie religijnej poświęconych oraz na zebraniach o charakterze religijnym gdziekolwiek odbywanych.

Art. 3.

Duchowni, urzędnicy i słudzy związków religijnych, nie stosujący się do zakazów w art. 1 i 2 niniejszej ustawy zawartych, dopuszczają się przekroczenia, za które będą karani grzywną od 100 zł. do 1500 zł., albo karą aresztu od tygodnia do trzech miesięcy.

Skazanie pociąga za sobą utratę biernego i czynnego prawa wyborczego do Sejmu i Senatu i ciał samorządowych przez okres czasu 5 lat, nadto skazany traci przez ten sam okres czasu prawo pobierania uposażenia z funduszów dostarczanych na ten cel związkom religijnym przez Państwo.

Ściganie przestępstwa następuję z urzędu, albo też na wniosek zainteresowanej strony prywatnej.

Orzecznictwo o winie i karze podlega właściwości sądów.

Art. 4.

Wykonanie niniejszej ustawy powierza się ministrowi wyznań religijnych i oświecenia publicznego oraz ministrowi sprawiedliwości.

Art. 5.

Ustawa wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

* * *

Tyle wniosek Putka. Gdyby Sejm miał uchwalić to wszystko, czego żąda Putek i „Wyzwolenie", doczekalibyśmy się takich samych czasów, jakie panują w Meksyku. Jak widzimy, zuchwałość masonerji i komunizmu przybiera coraz groźniejsze rozmiary. Niechaj zastanowią się nad tem ci, którzy przy wyborach do Sejmu i Senatu głosowali na kandydatów lewicowych.

Jugosławja z niepokojem śledzi politykę bałkańską Mussoliniego.

Białogród. (AW.) Konferencje Mussoliniego z tureckim ministrem spraw zagranicznych Tewfik Ruszdy Bejem, odbyte w ostatnich dniach przed świętami przy równoczesnej obecności w Medjolanie greckiego ministra spraw zagranicznych Michalokopulusa wywołały nader żywy oddźwięk w prasie białogrodzkiej. „Politika" podkreśla wzmożoną aktywność dyplomatyczną Mussoliniego, która zmierza do stworzenia bloku państw bałkańskich, skierowanego przeciw Jugosławji i złożonego z Grecji, Turcji, Bułgarji i Rumunji. Dziennik stwierdza, iż działalność Włochów na terenie Bułgarji znacznie się ostatnio ożywiła, przypominając pod pewnymi względami rolę odgrywaną przez Włochów w Albanji. Rozmowy Ruszdy-Beja z Michalokopulusem, zmierzające do rychłego rozwiązania niezałatwionych jeszcze kwestyj grecko-tureckich odbyły się niewątpliwie z inicjatywy Włoch. „Wreme" zwraca się do rządu jugosłowiańskiego z apelem, by uważnie śledził i nie dopuszczał do zaciskania dokoła Jugosławji więzów włoskiej polityki. Nowy plan okrążenia Jugosławji przygotowany przez Mussoliniego, zwrócić musi najżywszą uwagę całego społeczeństwa jugosłowiańskiego.

Pijany szofer i jego ofiary.

Warszawa, 12. 4. (tel. wł.) Wczoraj o godz. 10 wieczorem wpadł autobus, własność obywatela ziemskiego Czesława Baczyńskiego, przezeń prowadzony, do rowu w odległości pół klm. od kościoła wilanowskiego i rozbił się zupełnie. Śmierć ponieśli na miejscu dentystka Solska z Warszawy i porucznik ułanów Stanisław Ciemniewski. Nauczycielka Helena Prusińska z Warszawy i rotmistrz Waldemar Wollman z Grudziądza doznali ciężkich obrażeń. Baczyński był w stanie nietrzeźwym. Aresztowano go bezwłocznie.

Min. Peroutek o stosunkach handlowych z Polską.

Praga, 11. 4. (PAT) „Narodni Listy" zamieszczają obszerny wywiad z min. handlu dr. Peroutkem o bieżących zagadnieniach czechosłowackiej polityki handlowej. Mówiąc o pertraktacjach z Polską, minister wspomniał o złożonem niedawno sprawozdaniu przez delegację czechosłowacką o ostatnich rokowaniach. Minister oświadczył, że Czechosłowacja jest dla Polski rynkiem zbytu, stojącym na czwartem miejscu i że Czechosłowacja udzieliła Polsce szeregu udogodnień importowych. Polska nie chce obecnie w pewnych punktach odstąpić od swoich postanowień waloryzacyjnych, zwłaszcza w tak ważnych dla Czechosłowacji pozycjach jak np. skór, obuwia i maszyn. Przy dobrej woli ze strony Polski (i chyba także Czechosłowacji — dop. red.) możnaby zdaniem ministra pertraktacje w krótkim czasie pomyślnie ukończyć.

Ś. p. Andrzej Samulowski.

Olsztyn, 12. 3. (Tel. własny).

W Gietrzwałdzie zmarł wczoraj nestor piśmiennictwa polskiego na Warmji, ś. p. Andrzej Samulowski, księgarz z zawodu, przeżywszy lat 89.

Bałkan.
Wzmożona działalność band macedońskich.

Białogród, 12. 4. PAT. „Politika" donosi z Ueskűb (?), że wczoraj wieczorem dokonano na linji kolejowej Ueskűb (?) — Mitrowicz zbrojnego napadu na posterunek żandarmerji. Przy świetle rakiet nieznani osobnicy zaczęli ostrzeliwać z ukrycia żandarmów, poczem zbiegli. Podobny napad miał miejsce pod Gewgeli nad granicą grecką. Dziennik donosi dalej, że na terytorjum Bułgarji daje się zauważyć pewne poruszenie wśród band pozostających pod dowództwem Gussewa i Cyglińskiego. „Wreme" donosi z Carewa Selo, że na obszarze między Kűstendűl—Petrowicz tworzą się nowe bandy pod dowództwem znanego rewolucjonisty bułgarskiego Pustewa.

* * *

Powyższy telegram nadany jest albo z Wiednia albo z Berlina, ponieważ żaden Serb, a tem mniej dziennik serbski, jak „Polityka" nie użyłby nazwy Ueskűb, co jest sturczonem brzmieniem nazwy miasta **Skoplje**, gospodarczego i kulturalnego ośrodka Serbji południowej. W Skoplje król Duszan silny 1346 r. ogłosił niepodległość Serbji i w Skoplje miał swą stolicą. Jest to niesłychana kompromitacja p. Piotra Góreckiego, dyrektora PAT'a, że redagowanie telegramów politycznych powierza osobom bez odpowiedniego przygotowania. Można wnioskować, że obawia się fachowców, aby go w cień nie usunęli.

(Kustendil nazywa się także Konstantinowa Banja). (b.)

Sowiety finansowały komunistów w Japonji.

Aresztowano 1 000 komunistów.

Tokjo. (AW.) Władze wpadły na trop nowej szeroko rozgałęzionej organizacji komunistycznej. Przeprowadzono w ciągu dnia wczorajszego masowe aresztowania. Z dokonanych rewizyj, jak donosi prasa, widocznem jest, iż organizacja wykryta przez policję finansowana była przez Sowiety. Ogółem aresztowano dotąd 1020 członków wykrytej organizacji.

Nie było zamachu komunistycznego w Japonji.

Warszawa, 12. 4. (tel. wł.) Sekretarz poselstwa japońskiego w Warszawie p. Oda oświadczył współpracownikowi „Expressu Porannego", że poselstwo nie otrzymało jeszcze żadnej wiadomości o rzekomym zamachu komunistycznym, natomiast przyznał, że wieść o masowem aresztowaniu kilku tysięcy osób jest, jak się zdaje ścisła. Komuniści nie mają żadnych podstaw w kraju Mikada. Przy ostatnich wyborach do parlamentu naprzykład komuniści nie otrzymali ani jednego mandatu.

Aman Ullach i jego państwo.

Młody wiekiem, stary rozumem. — Wyzyskał wielką wojnę do zdobycia niepodległości. — Europa nabrała dla Afganistanu respektu. — Państwo średniowieczne zmodernizowane na nowoczesny sposób.

Bydgoszcz, 12. kwietnia.

Ponieważ w tym tygodniu król Afganistanu, Aman Ullah ma przybyć do Polski, a nawet zwiedzić Kraków, przeto nie od rzeczy będzie zapoznać się z postacią tego młodego, bo zaledwie 35 lat liczącego władcy, który po kilku latach zwycięskiej wojny i zręcznie poprowadzonych rokowaniach dyplomatycznych, zapewnił swemu krajowi razem z niepodległością pewne stanowisko mocarstwowe wśród państw azjatyckich.

Aman Ullah wstąpił na tron przed 9 laty w okolicznościach dość dramatycznych. Ojciec jego, Emir Habeb Ullah, utrzymywał z potężną Anglją stosunki, które właściwie czyniły Afganistan zupełnie zależnym od wicekróla Indji. Wstrząśnienia, wywołane ukończeniem wojny europejskiej, odbiły się silnem echem także wśród państw Wschodu, a wraz z przewrotem Rosji i osłabieniem powagi Anglji, — dały pohop krajom sąsiadującym z Afganistanem do ruchów mniej lub więcej wrogich przeciw obcym. Stary Emir nie dał się jednak wciągnąć w żadne walki i wówczas to został on zamordowany w czasie polowania w miejscowości Djelal Abad dnia 20. lutego 1919 r. w okolicznościach, które do dziś pozostały tajemniczemi.

Obecny król Aman Ullah Khan, trzeci z synów Habiba Ullaha, objął władzę po ojcu, zyskując sobie, dzięki swej energji, uznanie najpierw wśród wojska, a potem wśród mieszkańców stolicy Kabulu. Pierwszym jego czynem politycznym było proklamowanie niepodległości Afganistanu i wysłaniem odpowiedniej noty do wicekróla Indji. Anglja nie prędko się zgodziła na uznanie tego faktu, a nawet wojska indyjsko-brytyjskie rozpoczęły w roku 1919 kroki nieprzyjacielskie przeciw Aman Ullahowi. Po kilku miesiącach, bo jeszcze w sierpniu tego samego roku, uznała Anglja niepodległość Afganistanu.

Wkrótce i Rosja poszła za przykładem Anglji, nawiązując z nowem państwem traktat ratyfikowany w Moskwie w roku 1921. Francja, Niemcy, Belgja, Italia, Polska, a nawet Stany Zjednoczone, przyjęły u siebie chętnie posłów nowego władcy. Równie szybko nastąpiło zbliżenie Afganistanu z dwoma państwami muzułmańskiemi, Turcją i Persją. Zapiezpieczywszy w ten sposób pokój na zewnątrz, podjął się młody władca dzieła może jeszcze trudniejszego niż oswobodzenie się od opieki obcych, a tem było przekształcenie swego kraju w państwo nowożytne, i wprowadzenie doń kultury zachodniej.

Chodziło tu przedewszystkiem o poskromienie poszczególnych szczepów, o zwalczenie fanatycznego kleru, zazdrosnego o swoją potęgę i wpływy, o przeprowadzenie reformy małżeństwa, reformy szkolnictwa, i t. d. Dekret o reformie małżeństwa uznany za świętokradztwo przez północny szczep Mullah, wywołał nawet wojnę domową, „wojnę świętą".

Celem zmuszenia do posłuchu, zmuszony był emir podjąć z tym szczepem regularną kampanję, która trwała około roku, a nakoniec w marcu 1925 roku, przyniosła wojskom Aman Ullaha zupełne zwycięstwo. Pod rządami energicznego władcy, który w tym samym roku odrzucił tytuł emira, a przyjął miano króla, stworzono w Afganistanie nowe instytucje, przedtem nieznane, ministerstwa, radę państwową, zorganizowano sądy, rozpoczęto budowę szeroko rozgałęzionej sieci dróg, które mają kiedyś łączyć Zachód z najdalszymi krańcami Wschodu.

Aman Ullah mieszka obecnie w zamku w Tchelsetum, czyli t. zw. zamku 40 kolumn, odległym o 8 km. od stolicy, otoczonym wspaniałemi ogrodami. Zamek ten jest wyposażony w nowoczesne urządzenia europejskie.

Sąsiednia stolica Kabal jest zbudowana amfiteatralnie na stoku wzgórza. Mieszkańców liczy Kabal około 70 tysięcy. Jak wiele innych miast na Wschodzie, cechuje go skład elementów dość różnorodnych. Obok starych, krętych, ciasnych uliczek, widać tam ulice nowoczesne, szerokie, obsadzone dwoma rzędami drzew. Koło bazarów kręcą się wieśniacy w strojach narodowych, a przy ich boku kobiety okryte szerokiemi bogatemi płaszczami z jedwabiu, dostarczanego z sąsiedniej Buchary. Automobile z trudem przeciskają się drogami między wozami ciągnionemi przez woły, oraz szeregami osłów, i wielbłądów.

L. W.

Kwestja odszkodowań nie jest związana ze sprawą długów państwowych Europy.

Oświadczenie Parkera Gilberta.

Berlin, 12. 4. PAT. Korespondent rzymski „Vossische Ztg." uzyskał wywiad od agenta reparacyjnego Parkera Gilberta, bawiącego obecnie w Rzymie, który zapowiedział, że po konferencjach, jakie prowadzi on obecnie z kierowniczemi osobistościami polityki i finansjery włoskiej nie należy się spodziewać niczego nadzwyczajnego i ostatecznego w kwestji reparacyjnej, ponieważ problem związany z tą kwestją znajduje się jeszcze w okresie studjów i badań. Parker Gilbert podkreślił dalej, że kwestja rozrachunków z tytułu odszkodowań pomiędzy mocarstwami europejskiemi stanowi problem, interesujący tylko mocarstwa europejskie i nie związany jest w żadnym stosunku z kwestją długów państwowych Europy w stosunku do Ameryki. Parker Gilbert nazwał doniesienia prasowe, zapowiadające związanie obu tych problemów przesadzone i bezpodstawne.

Niemcy obawiają się wyludnienia Prus Wschodnich.

Masowy odpływ ludności rolniczej w okolice zachodnich Niemiec.

Berlin, 12. 4. PAT. „Pommerelische Tagespost" zwraca uwagę na niebezpieczeństwo, grożące Prusom Wschodnim wobec odpływu ludności rolnej w okolice zachodnich Niemiec. Stosunkowo słabe zaludnienie w Prusach Wschodnich osłabia walkę ochronną żywiołów niemieckich na wschodzie. Całe Niemcy zainteresowane są z punktu widzenia polityki narodowej tem, ażeby terytorjum wschodnie nie utraciło żywotności i ażeby droga wypadowa Niemiec na wschód nie stała się zmurszałą redutą, której obrońcy coraz bardziej drobnieją. Dziennik żąda, ażeby z obecnej sytuacji wyciągnięto wnioski i wydano zakaz o emigracji z prowincji wschodnich.

Radicz wzywa Sowiety na pomoc przeciw Włochom. (?)

Białogród. (AW.) W Spalatto obradował kongres reprezentantów stronnictw demokratycznego (secesja) i chorwackiego. Przemówienia polityczne wygłosili przywódcy obu stronnictw Pribicewicz i Stepan Radicz, którzy omówili aktualne kwestje wewnętrznopolityczne. Radicz w przemówieniu zaatakował ostro Mussoliniego, dowodząc, iż **Mussolini przygotowuje się do wojny dla opanowania Dalmacji.** Włochy miały, według Radicza, rokować z Sowietami na temat jakiegoś porozumienia politycznego, któreby ułatwiło Włochom tę akcję. W zakończeniu swego przemówienia Radicz zaznaczył, iż koniecznością polityczną jest osiągnięcie porozumienia pomędzy Jugosławją, Bułgarją a Sowetami. (?)

(Uwaga Redakcji. Powyższa wiadomość charakteryzuje Stefana Radicza, który jest warchołem politycznym na miarę niecodzienną, ale nic a nic politykiem twórczym. Radicz wypowiada, co mu ślina do ust przyniesie, stąd tyle kontrastów w życiu tego przywódcy chorwackiego.

Międzynarodówka kapitalistyczna.

Rzym. (AW.) Jak donosi „Giornale d'Italia" w drugiej połowie bieżącego miesiąca odbędzie się konferencja przemysłowców Anglji, Włoch, Francji, Hiszpanji, Niemiec, Danji, Belgji, Szwecji. Konferencja ta będzie dalszym ciągiem obrad, które się odbywały w październiku roku ubiegłego w Londynie. Przedmiotem obrad będą kwestje natury technicznej, a więc: zagadnienia celne, podwójne opodatkowanie, sprawy przywozu i wywozu itp.

Dr. Mieczysław Jarosławski. (33

Tajemniczy chemik.

POWIEŚĆ.

(Ciąg dalszy)

— Ale, godzinę! A myślisz, że ta frajda starego nie urządziła go już? Wyleciał od niej jak pijany. Dobrze, że stary przeczuwał. Auto stało i ptaszek wpadł z jednej klatki do drugiej.

— No i?

— Co, no i? Te! — spostrzegł się. — A stary przy aparacie!

— A, psiakrew... Na śmierć...

Poszedł do telefonu, podniósł słuchawkę.

— Wsadziłem, panie naczelniku, Ani drgnął.

— To nic, może udawać. Dolewaj mu i dolewaj aż do rana po trosze, żeby się nie przebudził. Rano niech go szofer wywiezie i puści, a sam do miasta niech wróci pod innym numerem.

— Rozkaz — panie naczelniku!

Zawiesił słuchawkę.

— Cóż... kazał dolać. Doleję więc, a potem skoczę do żyda, przyniosę buteleczkę i siądziemy sobie obok w pokoju... Już ja mu doleję, żebym za często nie potrzebował do niego zaglądać. Pochoruje sobie trochę, no ale co mnie do tego. Jak służba, to służba. Mnie wszystko jedno kto płaci.

Podszedł do otomany, wziął flakonik ze stolika, przekręcił szklany korek i pochylił jego szyjkę tuż obok podbródka Pretowicza, aby płyn mógł powoli ściekać na jego koszulę i krawat.

W tejże jednak chwili Pretowicz, jakby odruchowo, a tem nie mniej jednak tak gwałtownie machnął ręką, że flakonik wytrącił z dłoni oprawcy. Szkło szczęknęło o podłogę, korek wypadł, i zanim drab zdążył podnieść buteleczkę, zawartość jej rozlała się już po deskach.

— Te szofer! — wrzasnął drab — otwieraj okno, bo z nami wnet będzie to samo co z nim.

Szofer rzucił się ku oknu i mocował się z dobrze zasiedziałemi ramami, przez plecy zaś ostrzegł swego kamrata:

— Ty mu nie wierz! Zabieraj broń!

Drab w podnieceniu skoczył do Pretowicza, pochylił się nad nim gwałtownie i usiłował sięgnąć do kieszeni.

Ale komisarz porwał się w tejże chwili, pchnął napastnika pięścią w brzuch, zwalając go na podłogę i skoczył do szofera z wycelowanym prosto w łeb browningiem.

— Ani drgnąć! ręce do góry!

— Do góry?! — wrzasnął dziko szofer. — Ale tak!

I browning wyskoczył naprzeciwko browninga.

Leżący na podłodze opryszek tuż nad rozlaną z buteleczki cieczą, jęcząc, słaniał się ruchem ciężkim, bezwładnym.

Pretowicz usiłował opanowywać sytuację. Rzeczywiście, szofer trzymał naprzeciwko jego głowy duży kaliber browninga. Nie było złudzeń. Mógł strzelić lada chwila. Pretowicz dziwił się, że tego już nie uczynił. Atutem Pretowicza w tej naprężonej sytuacji było to, że teraz, podobnie jak i napastnik jego, stał również na nogach z bronią w ręku, podczas, gdy drugi napastnik na chwilę przynajmniej był unieszkodliwiony.

Należało się jednak spieszyć.

— Ile pan zarabiasz u nich?

— Co panu do tego? — skrzywił się szofer.

— Bo mam zamiar dać panu dwa razy tyle.

— Tak? — uśmiechnął się ironicznie. — I na dodatek stryczek?

— A pan byś chciał tylko sam stryczek?

— Gadaj pan do głupiego!

— Daję panu gwarancję...

— Jaką?

— O, taką! — skoczył komisarz błyskawicznie pochylając się naprzód i głową uderzył z całych sił szofera w brzuch.

Napastnik zgiął się jak przełamany nagle patyk, jęknął boleśnie i obsunął się na podłogę. Komisarz wyszarpnął mu broń z ręki, obszukał go, a nałożywszy mu kajdanki, zwrócił się do drugiego draba, z którym uczynił to samo.

W tejże jednak chwili usłyszał na schodach tupot pośpiesznych kroków. Rzucił się ku otomanie, podważył ją barami i postawił sztorcem, jednocześnie ukrywając się za nią.

Do pokoju wpadło dwóch policjantów w chełmach.

— Co tu? Stój — wymierzyli broń na pokój. Ręce do góry!

Pretowicz wychylił się z poza kanapy i spojrzał na przybywających. W migotliwym blasku dopalającego się ogarka świecy nie mógł rozpoznać ich twarzy. Widział tylko uniformy policyjne. To go uspokoiło.

— Jestem Pretowicz — rzucił twardo. — Skąd przybywacie panowie?

— Z posterunku pogotowia na Pradze. Przybywamy panu komisarzowi z odsieczą.

— Cokolwiek za późno przybywacie panowie — wycedził Pretowicz przez zęby. Unieszkodliwiłem wprawdzie moich napastników, ale przecież mogło stać się inaczej. Jak panowie dowiedzieliście się o tem, że tu właśnie jestem?

W przestrzeń pokoju spadła przytłaczająca cisza.

Policjanci spojrzeli po sobie pytająco.

Ogień pełgnął wysoko pod sufit i na ściany dogasającym ostatnim bla[illegible] i oświe[illegible] twarze policjantów i ich uniformy.

(Ciąg dalszy nastąpi).

Wiadomości z kraju.

Strzał w kinie.

We lwowskim kinematografie „Casino" powstała ub. niedzieli panika. Pod wrażeniem sceny strzelił bowiem pewien 17-letni młodzieniec z rewolweru ku ekranowi. Po wyjaśnieniu przyczyny spokój został przywrócony.

Samobójstwo naczelnika stacji.

Z Otynji (Małopolska) donoszą o samobójstwie naczelnika tamtejszej stacji Kindberga. Wyjechał on do siedziby dyrekcji, Stanisławowa. Na stacji Chryplin wysiadł z pociągu, rzucając się następnie pod pociąg pod stacją Chryplin. Kindberg poniósł śmierć na miejscu. Przyczyną samobójstwa były sprawy służbowe.

Zgon znakomitego znawcy Tatr.

W Kołomyi zmarł w 89 r. życia Henryk Hoffbauer, długoletni prezes oddziału czarnohorskiego Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego, autor pierwszego przewodnika po Karpatach Wschodnich i innych prac z dziedziny turystyki górskiej. Zmarły był jednym z najlepszych znawców naszych gór.

Podawali się za studentów i zbierali datki.

Policja lwowska aresztowała dwóch oszustów Starka i Kampfa, którzy, podawali się za akademików, wyłudzali znaczne kwoty na budowę domu akademickiego i sprzedawali fałszywe dyplomy dla członków honorowych tegoż domu.

W Białymstoku zawaliła się ściana dwupiętrowego domu.

W Białymstoku w nocy runęła ściana dwupiętrowego domu mieszkalnego przy ulicy Sosnowej 14. Wynoszeniem rzeczy z mieszkań zrujnowanych i zagrożonych zajęła się niezwłocznie po katastrofie straż ogniowa. Miejsce wypadku chronione jest przez policję, gdyż pozostała część budynku również grozi ruiną. Bez dachu pozostało 14 rodzin. Ofiar w ludziach nie było.

Wypadł z lokomotywy.

W Łodzi na torze kolejowym koło ul. Srebrzyńskiej wypadł z manewrującej lokomotywy pomocnik maszynisty 44-letni Paweł Dębowy, zamieszkały w Kaliszu. Uległ on wstrząśnieniu mózgu. Stan jego jest beznadziejny.

Upił się i powiesił na klamce.

W Łodzi niej. Edward Rejer, osadzony w areszcie III komisarjatu policji państwowej za opilstwo, powiesił się na klamce u drzwi, korzystając z nieuwagi dyżurnego. Wisielca w pewnej chwili zauważono, lecz Rejer już nie żył.

Ujęci na gorącym uczynku.

Z powodu powtarzających się coraz częściej włamań policja katowicka wszczęła akcję przeciw przestępcom i otoczyła specjalną ochroną mieszkania i sklepy. Ubiegłej nocy władze ujęły 2 złoczyńców bezpośrednio po dokonaniu przez nich włamania do biura Polskiego Lloydu w Katowicach. Złodzieje dostali się tam przez dziurę w suficie, którą sami wybili i skradli 200 zł. w gotówce. Prawdopodobnie ujęcie tych dwóch włamywaczy umożliwi likwidację całej szajki, grasującej w Katowicach i Bielsku.

Kolejarze śląscy złożyli 400 000 zł. na rzecz L. O. P. P.

Jak wynika z przeprowadzonej ostatnio rewizji ksiąg kasowych śląskiego komitetu kolejowego LOPP, kolejarze śląscy złożyli w ciągu trzech lat od 1924 do 1927 około 400 000 zł. składek. z potrąceń poborowych. W związku z tem przewodniczący komitetu prezes dyrekcji P. K. P. w Katowicach inż. Dobrzycki wydał odezwę, dziękującą kolejarzom śląskim za ich ofiarność i poświęcenie dla rozwoju lotnictwa polskiego.

Bandyta Oreszko ujęty.

W powiecie łuninieckim ujęty został bandyta Antoni Oreszko vel Oreszkiewicz, ostatni członek bandy Piotra Łaby, który dnia 9 lipca 1927 r. w towarzystwie trzech innych bandytów zbiegł z więzienia w Pińsku. Oreszkę ujęto z karabinem w ręku. Pozostali członkowie tej bandy z wyjątkiem Łaby i Zaleszkiewicza zabici zostali przez policję podczas obławy w dniu 18 lipca 1927 r. Łaba i Zeleszkiewicz zostali skazani wyrokiem sądu doraźnego na karę śmierci.

30 złotych grzywny za udział w pojedynku.

Student lwowski skazany za „lekkie uszkodzenie ciała oficera".

Przed kilku miesiącami w lwowskim sądzie karnym odbyła się rozprawa przeciwko studentowi politechniki Kuttinowi, oskarżonemu o pojedynek. Kuttin obrażony i znieważony przez oficera w Brodach wyzwał go na pojedynek na szable i zranił oficera, sam odnosząc tylko lekką ranę. Sąd karny skazał wówczas Kuttina na 4 miesiące więzienia, odraczając wykonanie tej kary na 4 lata. Sąd wojskowy skazał oficera za branie udziału w pojedynku na 30 dni aresztu domowego.

Na skutek wniesionego zażalenia nieważności sąd najwyższy zniósł wyrok. Ponowna rozprawa sądowa przybrała zupełnie inny obrót. Sąd skazał Kuttina za lekkie uszkodzenie ciała oficera na trzy dni aresztu z zamianą na 30 złotych grzywny.

Echa runięcia gmachu miejskiego w Warszawie.

Warszawa, 11. 4. AW. Prezydent m. Warszawy Słomiński, który powrócił w dniu wczorajszym z urlopu, oświadczył w wywiadzie prasowym, iż w związku z katastrofą przy Placu Starynkiewicza, udał się niezwłocznie po powrocie na miejsce wypadku, badając szczegółowo przyczyny runięcia domu. Sprawą katastrofy zajmą się rzeczoznawcy, którzy mają rozwiązać cztery kwestje, zbadać grunt w związku z wersją o strumyku lodowcowym, stosunek ilości wapna do piasku, zbadać cegłę i budulec oraz obliczyć filary nie mające połączeń z konstrukcją żel-betonową. Według doniesienia prezydenta Słomińskiego, najciekawsze rewelacje przyniesie podkopanie fundamentów W związku z katastrofą, miasto nie poniesie strat, gdyż przedsiębiorca jest odpowiedzialny materjalne, przyczem pretensje kasy miejskiej są zabezpieczone na jego majątku.

Napad na polską redakcję w Bytomiu.

W nocy z soboty na niedzielę nieznani sprawcy wybili szyby w jednym z pokojów redakcji „Katolika Polskiego", mieszczącej się przy ulicy Elektoralnej w Bytomiu. Ponieważ był to dzień święta, nikt z personelu redakcyjnego nie był obecny. Nie ustalono dotychczas, czy wybicia szyb dokonali ulicznicy, czy też była to demonstracja, wymierzona przeciw redakcji „Katolika Polskiego".

Co nas kosztuje Sejm?

Nie jest on drogi, ale nie jest też tani. — Dyety posła wynoszą 1100 zł miesięcznie. — Amerykański poseł pobiera miesięcznie 6.700 zł. — Najgorzej płaci Bułgarja.

Bydgoszcz, 12 kwietnia.

Niejeden sądził, że posłowie do Sejmu robią świetne interesy z uwagi na wysokie pensje, jakie pobierają. Z tego punktu widzenia będzie rzeczą ciekawą porównać, co też tym wybrańcom narodu płacą poszczególne państwa.

Najlepiej opłacają członków parlamentu (kongresu) Stany Zjedn. Każdy „kongresman" pobiera 10 tysięcy dolarów rocznie (około 6.700 złotych miesięcznie). Wynosi to przeszło sześć razy tyle, co pobierają posłowie czy senatorzy w parlamencie polskim.

Anglja płaci członkom parlamentu 400 funtów szterlingów rocznie czyli około 1.500 zł miesięcznie. Francja wypłaca posłom i senatorom po 45 tysięcy franków rocznie, a więc około 1.400 zł miesięcznie. Niemcy płacą miesięcznie 619 marek, czyli prawie tyle, co Francja.

Stosunkowo bardzo dobrze płaci Czechosłowacja: gaża miesięczna wynosi tam 5 tysięcy koron, czyli przeszło 1.200 zł miesięcznie. Tyleż prawie wynosi uposażenie posła na Węgrzech, bo 800 pengów mies.

Jugosławja opłaca dziennie, po 300 dynarów (około 50 złotych), wynagrodzenie to otrzymują posłowie tylko za czas obrad. Bułgarja również płaci tylko za czas obrad, lecz zaledwie po 25 zł dziennie (400 lewów).

Bardzo skąpo płacą Włochy, gdzie pensja roczna członka parlamentu wynosi 15 tysięcy lirów (mies. zaledwie 600 zł). Parlament austrjacki wypłaca miesięcznie 612 szylingów (około 850 zł).

Państwa północne naogół płacą bardzo dobrze. Holandja np. płaci dziennie 20 guldenów czyli przeszło 70 zł. Norwegja 7 tysięcy koron, czyli przeszło 1.300 zł miesięcznie. Szwecja płaciła prawodawcom po 32 korony dziennie (prawie 80 zł), lecz tylko za czas, kiedy parlament jest czynny. Dania natomiast płaci rocznie od 4.840 do 6.092 koron (miesięcznie od 1000—1300 złotych). Szwajcarja wypłaca po 30 franków dziennie (około 50 zł). Belgja rocznie po 12 tysięcy belgów, czyli około 1.400 zł mies.

W Polsce, jak wiadomo, pensja poselska wynosi 1100 zł miesięcznie.

Z tłumem niema żartów!

Na pijanego motorniczego posypał się grad kamieni.

W Łodzi wydarzyła się straszliwa katastrofa: na szosie zgierskiej najechał tramwaj, kierowany przez pijanego motorniczego, na powózkę tak, że woźnica oraz pasażerowie zostali z niej wyrzuceni i ulegli poważnym okaleczeniom. Powózka została strzaskana.

Zebrał się ogromny tłum, który wobec motorniczego zajął groźną postawę. Usiłowano dokonać samosądu. Na głowę jego posypał się grad kamieni. Poturbowano go laskami. Dopiero wezwany oddział policji zdołał uspokoić wzburzony tłum.

Ofiarami nieuwagi pijanego motorniczego zajęło się pogotowie, z niesumiennym tramwajarzem zaś spisano protokół.

Krwawy najazd bandytów na karczmę.

W Berezach (Małopolska wschodnia) dokonano ostatnio zbrojnego napadu. Do miejscowej karczmy wtargnęło czterech bandytów uzbrojonych w karabiny i rewolwery i zaczęło terroryzować mieszkańców. Syna karczmarza Bernsztajna zranili ciężko, ponieważ stawiał opór.

Właśnie w tej chwili przechodził drogą policjant. Gdy bandyci go ujrzeli, rozpoczęli gęstą strzelaninę. Kilka pocisków ugodziło policjanta tak, że istnieje obawa o jego życie. Bandyci następnie zbiegli. Zarządzono generalną obławę, w której bierze udział policja lwowska.

Wystawa druków w Kaliszu.

W końcu czerwca r. b. odbędzie się w Kaliszu wystawa druków kaliskich i Kalisza dotyczących (Calissiana).

Wystawę organizuje miejscowe Towarzystwo Przyjaciół Książki, nosić będzie ona nazwę „325 lat drukarstwa kaliskiego", gdyż właśnie w r. b. mija trzy i świerć wieku od ukazania się w 1603 roku pierwszego druku kaliskiego.

Druk ten, to „Katechizm rzymski", tłoczony z polecenia Stanisława Karnkowskiego, arcybiskupa gnieźnieńskiego, założyciela i fundatora Kolegjum O. O. Jezuitów w Kaliszu.

Wystawa zapowiada się imponująco, zgromdzi przeszło tysiąc eksponatów. W przygotowaniu jest rzeczowo opracowany katalog, ze wstępem omawiającym działalność drukarń kaliskich.

Spodziewany jest b. liczny zjazd bibljofilów z całej Polski, gdyż tego rodzaju wystawy odbywają się u nas bardzo rzadko i stanowią poważną atrakcję dla miłośników książki.

Towarzystwo prosi usilnie wszystkich posiadaczy, jakichkolwiek druków kaliskich o łaskawe ich wypożyczenie na czas trwania wystawy, łaskawe zgłoszenia prosimy kierować pod adresem M. Zdzienicki, Kalisz, Wrocławska 28, do dnia 15 maja r. b.

Towarzystwo zapewnia, że wypożyczone druki nie ulegną najmniejszemu uszkodzeniu.

Z DNIA.

Przeczucie.

Ja wiem, ja wiem,
Że coś dobrego mię spotka.
Jakaś rzecz śliczna i słodka.
Coś, co nie było snem.

Ja wiem, ja wiem,
I czuję, że zato, co dałem,
Że zato, co wycierpiałem,
Nikt nie odpłaci mi złem.

Ja wiem, ja wiem,
Że choćaż się serce ściska,
Meta moja już bliska,
Że jestem swym własnym snem!

Henryk Zbierzchowski.

Ogólne zgromadzenie członków Związku Przedsiębiorstw Komunikacyjnych w Polsce.

W Warszawie odbyło się zwyczajne Ogólne Zgromadzenie członków Związku Przedsiębiorstw Komunikacyjnych w Polsce. Zrzeszone przedsiębiorstwa tramwajowe i kolejki dojazdowe, zarówno prywatne, jak samorządowe, ze wszystkich dzielnic kraju reprezentowane były przez swych delegatów. Przewodniczył obradom prezes Związku, inż. A. Kühn, dyrektor Tramwajów Miejskich w Warszawie.

Sprawozdanie z działalności Związku za r. 1927 stwierdza znaczny wzrost frekwencji w tramwajach oraz ożywienie się ruchu osobowego i towarowego na kolejach dojazdowych, w związku z ogólną poprawą sytuacji gospodarczej w kraju. Ogółem przewieziono w roku 1927 — 303 miljony pasażerów, t. j. o 18% więcej, niż w roku 1926 i 1,4 milj. kg. towarów, czyli o 24% więcej w porównaniu z rokiem poprzedzającym. Natomiast stosunek dochodów do wydatków eksploatacyjnych, zwiększających się w miarę wzrostu drożyzny, jest — przy obecnej wysokości taryf — niepomyślny dla większości przedsiębiorstw komunikacyjnych. W tym stanie rzeczy dokonywanie inwestycyj, niezbędnych w celu usprawnienia przedsiębiorstw pod względem technicznym, napotyka na wielkie trudności.

Ustępujących z zarządu według starszeństwa wyboru pp. R. Augustyniaka, dyrektora Środzkiej Kolei Powatowej; M. Dziewońskiego, dyrektora Zakładów Elektrycznych m. Lwowa i W. Gerlicza, dyrektora Łódzkich Elektrycznych Kolei Dojazdowych — wybrano ponownie; nadto powołano do zarządu p. T. Polaczek-Korneckiego, dyrektora Krakowskiej Spółki Tramwajowej.

Do komisji rewizyjnej weszli pp. Wrede z Katowic, Masełkowski z Bydgoszczy i Ring z Łodzi.

Na Powszechnej Wystawie Krajowej w roku 1929 przedsiębiorstwa zrzeszone postanowiły wystąpić w zwartej grupie pod egidą Związku.

Ile kosztowało odkrycie Ameryki?

6.036 holenderskich guldenów czyli około 20.000 zł.

Odkrycie Ameryki — jak się dziś okazuje — było niezmiernie tanią wyprawą. Nikt o tem dotąd nie wiedział, to też pewną wdzięczność winniśmy holenderskiemu uczonemu, który zadał sobie trud wyliczenia co też kosztowała wyprawa Kolumba. Z wyliczeń tych wynika, że koszty jej wyniosły zaledwie 6.036 guldenów holenderskich (około 21 tysiąca złotych).

Ażeby dojść do tej cyfry, uczony ów musiał bardzo dokładnie zbadać panujące w piętnastem stuleciu stosunki i uposażenia, oraz warunki, w jakich Kolumb rozpoczął wraz z towarzyszami wyprawę w roku 1492.

Z tych obliczeń wynika, że za całą podróż Kolumb otrzymał 511 guldenów, bo jego pensja wynosiła rocznie 768 guldenów (tyle pobierał wtedy admirał); a że podróż trwała od sierpnia 1492 do końca lutego 1493, więc można było dokładnie ustalić, ile wyniosła pensja admiralska Kolumba za cały ten czas.

Następnie trzeba było wyświetlić sprawę, ile okrętów, oficerów i marynarzy wzięło w wyprawie udział, oraz obliczyć wysokość ich pensyj. Nie było to wcale rzeczą łatwą; trzeba też było sięgać do bardzo starych ksiąg i dzienników, prowadzonych przez dowództwa okrętów.

Dzięki tym księgom ustalono, że kapitan okrętu w czasach Kolumba pobierał rocznie 492 guldeny, a płaca reszty załogi wahała się między 55 a 72 guldenami rocznie. Wszystkie te dane uczony holenderski odpowiednio uszeregował, pododawał, a po długich i żmudnych obrachunkach stwierdził, iż na całą wyprawę Kolumba rząd hiszpański wydał zaledwie 6.036 guldenów.

Anglja opowiada się za Polską.

Zmartwienie organu hr. Westarpa.

Berlin, (Pat.) Organ hr. Westarpa „Kreuz-Ztg." zamieszcza dziś wstępny artykuł, zarzucający min. Stresemannowi, iż zaniedbał umocnienia polityki niemieckiej na terytorjum północno-wschodniem. Artykuł wysuwa jako najważniejsze zjawisko w obecnem ukształtowaniu stosunków europejskich, że współpraca Niemiec z Rosją sowiecką nie uniemożliwiła związania się Niemiec z mocarstwami zachodniemi ani nawet tego związania z zachodem nie osłabiła. Z drugiej jednak strony ta współpraca Niemiec z Rosją nie przeszkadza Rosji sowieckiej starać się o dobre stosunki z Francją i Polską i dawać Niemcom niespodzianki w rodzaju afery donieckiej. Jest to jeden z decydujących faktów. Drugiem w tem decydującem dla sytuacji międzynarodowej Niemiec jest to, że **Anglja** bynajmniej nie myśli obecnie o popieraniu dążeń niemieckich do rewizji granic wschodnich, a nawet przeciwnie — **opowiada się za Polską**. W chwili obecnej — oświadcza dziennik — musi Niemcom chodzić o to, ażeby przy rokowaniach handlowych z Polską udało się Niemcom utrzymać wystarczającą gwarancję dla mniejszości niemieckiej w Polsce. Musi to być warunek wstępny wszelkich rokowań polsko-niemieckich.

Pociąg prowadzony przez warjatów.

Wstrząsającego zdarzenia widownią była w tych dniach belgijska linja kolejowa z Givet do Schaarbeck-Bruksela.

Pociąg poranny, dążący po tej linji, powinien zatrzymać się pomiędzy Givet a Namur na dziewięciu stacjach. Tymczasem pociąg, o którym mowa, przejechał, nie zatrzymując się, całym pędem przez wszystkie stacje, wobec czego rozesłano natychmiast telegramy ostrzegawcze po całej linji i uniknięto w ten sposób katastrofy.

Wreszcie szalona lokomotywa ukazała się o całe 45 minut wcześniej, niż przewidywał rozkład pociągów, w Namur, i stanęła w odległości 50 mtr. od dworca.

Wówczas dopiero zdołano stwierdzić przyczynę tej szalonej jazdy. Okazało się, że tak maszynista jak i palacz dostali pomieszania zmysłów z przemęczenia.

Powtórzyła się tu więc sytuacja, jakby wyjęta z końcowego ustępu słynnej powieści Zoli „Człowiek-zwierzę".

Nieznany, udzielny książę polski na Minkowicach i Belmoncie.

Był nim książę Jan Scibor-Marchocki. — Nie bał się Austrji ani Rosji. — Rządził i sądził w szkarłatnej todze. — Car Aleksander uważał go za dziwaka.

W jednej z instytucyj sowieckich w Odesie znaleziono cenne archiwum historyczne hrabiów Ścibor-Marchockich. Niektóra akta tego archiwum sięgają 14-go stulecia i zawierają liczne dyplomy królów polskich, oraz dokumenty, dotyczące dziejów Rzeczypospolitej przedrozbiorowej.

Historycy polscy z pewnością zainteresują się temi zbiorami, ponieważ ród Ściborów z Marchowic należał do rodów znacznych. Mikołaj Ścibor Marchocki, mąż rycerski za czasów Zygmunta III, służył jako rotmistrz w wyprawie Samozwańca do Rosji (roku 1607). Dobrze był znany carowi Łżedymitrowi i Marynie Mniszchównie, carycy moskiewskiej, z krwi polskiej. Spisywał podczas tej wyprawy dziennik, który z rękopisu wydany został w Poznaniu dopiero w r. 1841 p. t. „Historja wojny moskiewskiej".

Ale prawdziwie, choć na krótko i dosyć wesoło zasłynął w Polsce i w krajach ościennych dopiero **Ignacy Marchocki**, żyjący w dwieście lat bez mała po Mikołaju.

Za Rzplitej miał być chorążym trębowelskim; człowiek to był majętny, uczony i prawy. Po r. 1794 mieszkał w powiecie uszyckim na Podolu, w dziedzicznej wsi Minkowcach, graniczącej z Galicją.

Czasy były dla Polski ciężkie, mocarstwa ościenne kruszyły ją i niszczyły. Wówczas Marchocki powystawiał **słupy graniczne** pomiędzy swojemi posiadłościami a Rosją i Austrją i zaczął na swoich ziemiach panować, pisząc się: Hrabia Jan Ścibor Marchocki, herbu Ostoja, dux i redux, na Minkowicach, Belmoncie, Otrokowie i ogrodach Przytulijskich pan, przyczem nigdy nie zapominał kłaść roku swojego panowania.

Oczytany w Janie Jakóbie Rousseau, dzieci swoje wychowywał w ogrodach Przytuliji bez nauki w stanie natury.

W majętnościach swych odbywał sejmy, na których zasiadali najstarsi kmiecie. Panował niejako konstytucyjnie, a miał przy swym boku radę stanu, złożoną z sędziwych chłopów. Rada ta najważniejsze sprawy sądziła bez apelacji. Na sejmach i w radzie występował w purpurowej todze rzymskiej, zasiadał na krześle szkarłatnem i stolik miał przed sobą pokryty szkarłatem. Kodeks miał charakter patrjarchalny. Państwo Minkowickie miało i własną monetę papierową. Marchocki ułożył nawet własne wyznanie minkowickie, zlepione z obrzędów pogańskich i chrześcijańskich. Obchodzono święta tylko rolne.

Duchowieństwo oskarżyło go o krzewienie bałwochwalstwa. Został aresztowany i uwięziony w Kamieńcu. Z więzienia udało mu się zbiec. Aleksander I., dowiedziawszy się o wszystkiem, wrócił Marchockiemu wolność, uważając go za zabawnego dziwaka, który nikomu nic nie robi nic złego.

Rodowe archiwum tego oryginała, odzyskane z Bolszewji, będzie dla historyków nielada atrakcją.

Na marginesie.

Wstrzymać budowę pomnika! — Prezydent Mościcki nie chce podwyżki. — Pan Bartel bywa bardzo prawdomówny.

Bydgoszcz, 11 kwietnia.

Komitet imieninowy stawia marszałkowi Piłsudskiemu pomnik w Wilnie i dom wypoczynkowy w Druskienikach.

Na to ostatnie zgoda. Ale czy z tym pomnikiem nie możnaby się jeszcze wstrzymać? Przyznajemy, że marszałek Piłsudski na pomnik już zasłużył. Kombinujemy jednak, że pan Marszałek, mając (daj Boże) długi żywot przed sobą, dokona niejednej jeszcze znacznej rzeczy, a wtedy będzie mu się należał większy i ładniejszy pomnik niż ten, jaki mu dziś już szykują. Dalibóg, warto poczekać parę lat na ten wspanialszy monument!

* * *

To już lepiej orjentuje się w tego rodzaju kwestjach Prezydent Mościcki. Komisja budżetowa chciała onegdaj podwyższyć mu wsparcie z 15 na 20 tysięcy miesięcznie. I całkiem słusznie. Bo drożyzna, mianowicie w Warszawie, z dnia na dzień rośnie, a także mnożą się wydatki reprezentacyjne pana Prezydenta. Tymczasem Prezydent Mościcki sam sprzeciwił się podwyżce swych poborów, a to aż do czasu, gdy wszyscy urzędnicy podwyżkę płac otrzymają.

Powinowactwo obu spraw leży w tem, że później tak pomnik jak i podwyżka będą bardziej uzasadnione, że opinja publiczna z jednem i z drugiem łatwiej się pogodzi, do czego przybywa jeszcze to zadowolenie, że jedno i drugie świadczenie ma pewien ideowy podkład.

* * *

Wicepremjer Bartel ma opinję męża stanu, który do konieczności państwowych zalicza i drobne uchylenia od prawdy, jakie mu się dość często w jego enuncjacjach zdarzają. Mogłyby o tem coś powiedzieć deputacje urzędnicze, albo i kwerulanci na drożyznę paszportową, którym pan Bartel jeszcze przed rokiem obiecał, że opłaty paszportowe zostaną w najbliższym czasie zupełnie zniesione. Naturalnie w porównaniu do wieczności mógł ten „najbliższy czas" jeszcze nie upłynąć, a według teorji Einsteina wszelki czas jest wogóle fikcją — ale przykładając do obietnicy pana Bartla miarę ziemską i doczesną, dojdziemy przecież do tego, cośmy powiedzieli na wstępie, że panu Bartlowi brak jest... ścisłości.

Niekiedy jednak umie pan Bartel prawdomówność swoją posuwać aż do ascetyzmu. Gdy na komisji budżetowej poseł Czetwertyński oponował przeciw temu, aby pisma prorządowe opłacać z funduszu dyspozycyjnego, pan Bartel stwierdził z całą godnością, że z funduszu tego wynoszącego budżetowo 200.000 złotych. ani jeden grosz na ten cel nie został zużyty.

Otóż za prawdziwość tego twierdzenia my sami rękę w ogień włożymy. Dwieście tysięcy złotych dla tylu wiernych rządowi wydawnictw — toż to jakby rekinowi wraził muchę do paszczy!

Inaczej ma się rzecz z t. zw. „funduszem gadzinowym", który powstaje z oszczędności, uzyskanych na najrozmaitszych pozycjach budżetowych. Oszczędności te idą w miljony, lecz to są rzeczy, o których lepiej się nie mówi.

B.

Z Rosji Sowieckiej.

Spiski czerwonych huliganów przeciw Polsce.

Mińsk, 11. 4. (tel. wł.) W Mińsku odbyła się poufna konferencja przedstawicieli komunistycznej partji Białorusi Zachodniej, którem to mianem określono ziemię białoruską w granicach Polski. Na konferencję przybyła z Połocka delegacja Politbiura. Uchwalono polecić tak zwanej lewicy PPS. w Wilnie, aby przyjęła rolę zlikwidowanej niezależnej partji chłopskiej „Hromady" i aby zakładała po wsiach białoruskich grupy spiskowców, którzy rozpoczęć mają akcję komunistyczną przeważnie w „hurtkach". Na ten cel Mińsk wyasygnował znaczne kwoty pieniężne.

Widoki na urodzaj przedstawiają się niekorzystnie.

Według ostatnich informacyj widoki urodzaju w szeregu okolicach Związku Sowieckiego przedstawiają się niekorzystnie. Zwłaszcza zboża ozime dadzą niższe zbiory niż w roku ubiegłym. Na terenie południowej Ukrainy i północnego Kaukazu oraz b. gubernji taurydzkiej zasiewy na skutek długotrwałego zimna wymarzły. Jednocześnie skonstatowano zmniejszenie terenu zasiewów, zarówno w Rosji europejskiej, jak i na Syberji. Najsilniej daje się zauważyć zmniejszenie terenu zasiewów w gospodarstwach wielkochłopskich (kułackich).

Wzmaganie się ruchu dywersyjnego na Ukranie.

Władze ukraińskie przedsięwzięły szereg zarządzeń zmierzających do zapobieżenia ruchowi dywersyjnemu, który wzmaga się z nastaniem wiosny. W roku obecnym dokonano już kilka większych napadów bandyckich w okręgach winnickim, hajsyńskim, korsuńskim, czerkaskim i melitopolskim. W związku z tem wzmocnione zostały oddziały G. P. U. w tych okolicach.

Powódź w krajach zakaukaskich.

Moskwa, 10. 4. PAT. Wylew rzek w krajach zakaukaskich spowodował poważne szkody. W jednej z wiosek ormiańskich, zatopionej niespodziewanie przez powódź, zginęło 9 osób. W południowej części kraju powódź spowodowała przerwanie w komunikacji kolejowej.

Z WIELKOPOLSKI i POMORZA

WTELNO. (Zabawa T-wa Powstańców i Wojaków). Tutejsze Towarzystwo Powstańców i Wojaków parafji wteleńskiej urządza w niedzielę, 15 bm. wieczorem od godz. 7-ej począwszy zabawę taneczną z niespodziankami — w lokalu p. Zywerta we Wtelnie.

PRUSZCZ. (Przypomnienie). W miejscowości Pruszcz koło Bydgoszczy utworzyło się Towarzystwo Budowy Kościoła Katolickiego, którego celem jest wybudować świątynię w wyżej wymienionej wicsce. Ponieważ Pruszcz i okolica jest dotąd ostoją niemczyzny, a ta się wrogo do katolicyzmu odnosi, nie są obywatele tutejsi sami w stanie zadaniu tak zbożnemu sprostać. Nadmieniamy, że dotąd odprawia się nabożeństwo w miejscowej szkole, w której to brak umieszczenia dla publiczności, zdążającej chętnie na nabożeństwo. Komitet zwraca się z uprzejmą prośbą do czytelników „Dziennika" o łaskawe zasilenie funduszu Towarzystwa, z których to datków publicznie kwituje się w Dzienniku Bydgoskim, Gazecie Grudziądzkiej oraz z ambony w kościołach w Niewieścinie i Serocku. Pieniądze wpłacać przekazem na P. K. O. Poznań nr. 207.899.

Nakło.

Z wieczorku „Harcerzy". W drugie święto odbył się w sali strzelnicy wieczorek harcerski II. drużyny im. A. Mickiewicza. Dobór programu jakoteż i całe wykonanie zasługuje na wyróżnienie. Na program złożyły się: odczyt o harcerstwie, który wygłosił drużynowy Gniatczyk, wzbudzając ogólne zainteresowanie, deklamacje, śpiewy podnosiły ducha wszystkich, wywołując rzęsiste oklaski. Sztuki teatralne jak „Sztandar 4 pułku Legji Nadwiślańskiej" i „W zaczarowanym lesie" odegrano z temperamentem bez uchybień, za co należy się wszystkim amatorom-harcerzom uznanie, a zwlaszcza p. Jadwidze Kowalskiej. (bardzo piękny śpiew) i Bolesławowi Skowrońskiemu (w roli Maciusia). Wyreżyserował sztukę p. Szatkowski. Dekoracja i scenerja bardzo ładna. Za urządzenie imprezy należy się uznanie prezesowi Klapie i opiekunowi p. Gniatczykowi. Publiczności było stosunkowo nie wiele, a szkoda... Czysty dochód przeznaczono na harcerski obóz letni.

Ostatnia przysługa. W ub. piątek, odbył się pogrzeb śp. Walentego Witosławskiego, kupca i obywatela m. Nakła. Zmarły cieszył się jak najlepszą opinją u wszystkich.

Budowa szatni. Magistrat przystępuje do budowy szatni dla klubu sportowego „Czarni" na boisku koło rzeźni. Kosztorys opracował architekt-budowniczy p. Ćwikła.

Żnin.

Z sejmiku powiatowego. W ub. tygodniu odbyło się w salce starostwa posiedzenie sejmiku powiatowego, które zagaił starosta Szczerbiński. Przystąpiono do załatwienia najważniejszej sprawy t. j. ustalenia okręgów wójtostw oraz wyboru kandydatów na wójtów i ich zastępców.

Wywiązała się w tej sprawie obszerna dyskusja. Wniosek p. Domana za utworzeniem 6 wójtostw upadł. Przemawiał i motywował bardzo obszernie p. Pełczyński, aby zamiast w Gorzycach, utworzyć 5-ty okręg w Dziewierzewie, lub przydzielić Dziewierzewo i okolice, ze względu na lepszą komunikację do Janówca. I ten wniosek upadł. Większością głosów sejmik uchwalił, utworzyć 5 okręgów z siedzibą wójtostw w Żninie, Rogowie, Gąsawie, Janówcu i Gorzycach. Następnie odczytał starosta statuty oraz nazwy gmin poszczególnych wójtostw.

Na wójtów względnie ich zastępców wybrano większością głosów na okręg: 1) **Żnin:** pp. Stanisława Michalskiego, Władysława Brzezińskiego i Ignacego Nykę. 2) **Gąsawa** — Karola Gramze, Antoniego Michalskiego i Wacława Jamrożego. 3) **Rogowo** — Antoniego Grzybowskiego, Stefana Lisieckiego i Feliksa Goca. 4) **Janówiec** — Józefa Siudę, Józefa Krygera i Kazimierza Szulca z Miniszewa. 5) **Gorzyce** — Tadeusza Kruszke, Tadeusza Łakińskiego i Antoniego Pietrasa II.

W czasie dość ożywionej dyskusji, jeden z członków przemawiał dzielnicowo, kwestjonując kandydaturę p. S. z Janówca. Również życzeniem owego mówcy było, aby sejmik zechciał wybierać kandydatów tylko rolników, a nie mieszczan. Otrzymał też porządną odprawę. Na koniec uchwalono uznać jako drogi powiatowe: szosę Łabiszyn—Żnin na przestrzeni od granicy powiatu do Murczyna, drogę Damasławek—Piotrkowice—Paryż—Sielec— Podobowice—Słębowo—Cerekwica—Kaczkówko—Wola—Czerniejewo—Marcinkowo dolne—Marcinkowo górne—Gąsawa—Oćwieka—Drewno — granicach powiatu.

Zbrojny napad bandytów w pow. strzelińskim.

Bandyci pod groźbą rewolwerów teroryzują i wiążą sznurami mieszkańców. — Muszą rabować, bo są bandytami.

W nocy z 7 na 8 bm. nieznani sprawcy wtargnęli zapomocą wyjęcia szyby w oknie do mieszkania Tyma Friedricha, gospodarza, zamieszkałego w Jeziorach Małych, pow. Strzelno. Na powstały ruch w pokoju, zbudzili się śpiący tam małżonkowie Tymowie, których rabusie steroryzowali rewolwerami, grożąc w języku niemieckim: „Hände hoch, jezt geht über Leben und Tod, ruhig sein, nicht sprechen". (Ręce do góry, teraz idzie na życie lub śmierć, cicho być i nic nie mówić). Rabusie byli zamaskowani i posługiwali się przytem lampkami elektrycznemi.

Steroryzowani w ten sposób i wystraszeni do najwyższego stopnia Tymowie, nie śmieli już jednem słówkiem odezwać się, choć w sąsiednim pokoju spał 20-letni ich syn i również dorosła córka. To też bez najmniejszego oporu z ich strony, rabusie skrępowali sznurami oboje małżonków i zażądali wskazania im miejsca, gdzie znajdują się klucze od bufetu. Znalazłszy klucze, otworzyli nimi szuflady, z których zrabowali 1.500 zł gotówki, zegarek srebrny ze złotym brzegiem i z łańcuszkiem, 2 ślubne obrączki, znaczone nr. 333, złoty naszyjnik, dubeltówkę 16 mm. nr. 505 i 1 dolar amerykański; ogólnej wartości dwa tysiące zł.

Gdy po półgodzinnym pobycie, opuszczali mieszkanie Tymów, zagrozili im znowu w języku niemieckim słowami: „Melden Sie das nicht der Polizei, wir sind Banditen, wir müssen das machen, sonst brennen wir in drei Tagen Ihnen die Wirtschaft ab". (Nie zgłaszajcie do policji, my jesteśmy bandytami i musimy to robić, w przeciwnym razie w trzech dniach spalimy wam całe zabudowanie).

Tymowa cichutko odważyła się poprosić panów bandytów, aby jej zostawili coś pieniędzy, bo nie ma jednego grosza w domu. Bandyci wspaniałomyślnie położyli na stole 3 złote, mówiąc, że udają się teraz do ich sąsiadów, a gdy się poszczęści, przyniosą więcej pieniędzy. I poszli.

Po ich odejściu, Tymowa krzyknęła na dzieci, które spały tak twardo w sąsiednim pokoju, że nic nie słyszały i te rozwiązały skrępowanych rodziców. Jednak byli oni tak wylękli, że błagali dzieci, aby nie wychodziły z mieszkania, bo bandyci podpalą im domostwo. Rano dopiero pobiegli do policji i zawiadomili o wypadku. Policja czyni energiczne poszukiwania za bandytami.

Z Inowrocławia.

Za spędzenie płodu skazała tut. izba karna pewną krawcową z Inowrocławia na półtora roku ciężkiego więzienia, a dwie inne kobiety, które jej w tem pomagały, na sześć miesięcy więzienia.

Za lichwę skazał sąd pokoju niejakiego Ludwika Matuszewskiego z Żegotek, pow. strzeliński na 500 złotych grzywny i ponoszenie kosztów sądowych.

Włamano się w ub. piątek do składu p. Łężyckiej przy ulicy Cmentarnej nr. 8, skąd nieznani sprawcy przez wybicie szyby skradli większą ilość napoji alkoholowych. Policja przeprowadza śledztwo.

Przegląd koni w powiecie inowrocławskim rozpoczyna się z dniem 16 bm. Starosta powiatu inowrocławskiego ogłasza plan przeglądu, według którego przegląd: 1) w Inowrocławiu rozpoczyna się dnia 16 bm., o godz. 8 rano na Targowisku, a kończy się dla wyszczególnionych w obwieszczeniu gmin dnia 5 maja br., 2) w Mątwach od 5 bm. do 10. 5. br., przed lokalem p. Kuźniackiego, 3) w Janikowie od 11. do 15. 5. br. przed dworcem kolejowym, 4) w Złotnikach Kuj. od 16 do 31. 5. br. przed dworcem kolejowym, 5) w Gniewkowie od 1. 6. do 15. 6. br. na rynku, 6) w Wonorzu od 16. do 21. 6. br. przed lokalem p. Weissa, 7) w Dąbrowie Biskupiej od 22. do 28. 6. br. przed lokalem p. Rydzkowskiego, 8) w Radojewicach od 30. 6. do 5. 7. br. przed lokalem p. Waśka, 9) w Rojewie od 6. do 19. 7. br. przed lokalem p. Zielińskiego.

W okresie trwania przeglądu wydawane będą „dowody tożsamości konia". Osoby uchylające się od dostawienia koni do przeglądu będą surowo karane.

Ruch komunikacyjny w Inowrocławiu. W roku 1927 przewiozły tramwaje osób 591.994. Ruch komunikacyjny wzmógł się przedewszystkiem w miesiącach letnich, tj. w czasie trwania sezonu kuracyjnego, jak np. w lipcu ub. r. 65.594 osób. — Autobus przewiózł w maju 3.715 osób, w czarwcu 9.581, w lipcu 14.706, w sierpniu 13.943, a we wrześniu 6.407 osób. Ogółem z środków lokomocyjnych miejskich korzystało 640.346 osób. Prawdopodobnie w roku bieżącym ruch wzmoże się jeszcze.

Inwestycje portowe w Tczewie.

Jak się dowiadujemy w rb. przeprowadzone będą w porcie tczewskim wielkie roboty budowlane i instalacyjne, które umożliwią kierowanie tą drogą masowych ładunków drzewa eksportowego. Rząd na poparcie rozbudowy portu przeznaczył sumę 1 miljona zł. Tczew po wykonaniu tych inwestycyj wkroczy na drogę dalszego rozwoju w kierunku przystosowania portu do wysyłania i przyjmowania większych transportów morskich.

Gniezno.

Osobiste. 25-letni jubileusz pracy zawodowej obchodził w ub. piątek p. J. Malinowski, długoletni cechmistrz cechu fryzjerskiego.

Konferencja o Meksyku odbyła się w ub. czwartek w sali Domu Katolickiego. Interesujący wykład o genezie dzisiejszych prześladowań Kościoła katolickiego w Meksyku wygłosił ks. dziekan Zabłocki. Udział obywatelstwa w konferencji był bardzo liczny.

Ks. biskup Laubitz Kawalerem orderu „Polonja Restituta". W ub. czwartek przybył do Gniezna w towarzystwie naczelnika wydziału prezydjalnego p. Zenktelera, wojewoda hr. Bniński, by dokonać aktu uroczystego wręczenia ks. biskupowi Laubitzowi krzyża komandorskiego orderu „Polonja Restituta". Po odczytaniu dekretu przez p. Zenktelera przemówił p. wojewoda. Oprócz duchowieństwa byli przy akcie tym obecni p. prezydent Barciszewski, starosta Łyskowski, gen. Taczak i dyr. Grabski. Po zakończeniu aktu wręczenia podejmował ks. biskup Laubitz gości swych herbatką.

Nadzwyczajne walne zebranie Kl. Sp. „Stella" odbyło się w ub. czwartek. Na zebraniu tem złożył skarbnik p. Dittberner sprawozdanie kasowe za rok 1927, z którego wynika, że dochodu było 4.731,17 zł, rozchodu 4.729,90 zł. Na naczelnika wydziału gier wybrano p. Budzbona, na sekretarza p. Miklejewskiego. Wszelkie korespondencje w sprawie zawodów należy odtąd kierować pod adresem St. Miklejewski, Kolegjaty 2.

25-lecie pracy zawodowej w kolejnictwie obchodził w ub. tygodniu p. Czesław Wyrembek, zawiadowca sekcji warsztatowej w Gnieźnie. Z tej okazji odbyło się skromne posiedzenie, na którem przemówili do Jubilata inż. p. Matuszewski, p. kontroler Karaśkiewicz, p. st. asesor Jędraszczyk i p. naczelnik parowozu Bąk.

Związek maszynistów wręczył swemu koledze, jednemu z pionierów i organizatorów kolejnictwa polskiego, cenny upominek i artystycznie wykonany dyplom.

Święcone dla biednych odbyły się w ub. piątek staraniem Konf. par. farnej w sali Domu Katolickiego,, w ub. sobotę, staraniem Stowarzyszenia Kolejarzy w szkółce kolejowej oraz staraniem konf. św. Wincentego a Paulo, par. tumskiej w sali św. Wawrzyńca.

Rekrutacja górników i robotników do Francji. W piątek, dnia 13 kwietnia br., o godz. 9 rano odbędzie się w Państwowym Urzędzie Pośrednictwa Pracy w Gnieźnie przy ul. Siekiewicza 18, rekrutacja górników i robotników kategorji I.—III. do kopalń rudy żelaznej we Francji. Przyjmuje się tylko osoby z miasta Gniezna oraz powiatów: gnieźnieńskiego, wągrówieckiego, wrzesińskiego i żnińskiego.

Klub Polaków z Ameryki odbędzie przyszłe zebranie w niedzielę, dnia 15 kwietnia, o godz. 3 popoł. w hotelu Francuskim.

Na walnem zgromadzeniu Akad. Koła Gnieznian w ub. czwartek wybrano wiceprezesem p. Florjana Nadolskiego i sekretarzem p. Cyryla Grocholskiego. Koło liczy obecnie 94 czynnych członków i posiada bibljotekę, składającą się z 230 książek.

Strzałkowo.

Inwalidzkie biuro pośrednictwa pracy.

Na mocy art. 1 ustawy z dnia 10 czerwca 1924 r. upoważniono grupę Zw. Inwalidów Woj. w Strzałkowie do wykonywania społecznego biura pośrednictwa pracy.

Podając powyższe do łaskawej wiadomości, zarząd Zw. Inwalidów prosi uprzejmie pp. właścicieli ziemskich oraz fabryki i przedsiębiorstwa o łaskawe zgłaszanie zapotrzebowania.

Biuro posiada przeszło 500 ludzi płci męskiej i żeńskiej, zarejestrowanych do prac rolnych i innych, pochodzących z Kongresówki.

Sekretarjat mieści się w Strzałkowie przy ul. Pocztowej nr. 8 i czynny jest od godz. 9-tej przedpołudniem do godz. 4-tej popołudniu.

Zgłoszenia należy kierować pod: Społeczne Biuro Pośrednictwa Pracy w Strzałkowie, powiat Września (Wlkp.), ul. Pocztowa nr. 8, przy grupie Związku Inwalidów Woj. Rz. P.

Poznań.

„Wierzyciel" Związek Obrony Wierzytelności, Towarzystwo sądownie zapisane w Poznaniu. W dniu 1 kwietnia 1928 odbyło się walne zgromadzenie Związku Obrony Wierzytelności, na którem został obrany nowy zarząd: dyrektor Teofil Preiss, prezes; redaktor Stanisław Otto, sekretarz; rewizor ksiąg Kazimierz Jesionek, skarbnik. Dotychczasowy skarbnik pan Jan Szymczak złożył urząd. Sekretarjat Związku został przeniesiony na ulicę Franciszka Ratajczaka 29. II ptr. Walne zgromadzenie postanowiło utrzymywać prace związku na terenie ściśle apolitycznym przy daleko idącej współpracy z władzami państwowemi w kierunku wyższej waloryzacji pożyczek państwowych.

Świętokradzka kradzież.

Z Poznania donosi korespondent: W Białężynie nieznani złoczyńcy włamawszy się do kościoła, zabrali skarbonki z pieniędzmi. Ci sami złodzieje okradli tej samej nocy plebanję. Za złoczyńcami wszczęto energiczny pościg.

Ostrów.

Jubileusz kapłaństwa. Ks. prof. Jan Schlachta urodzony w Jankowie Zaleśnem (pod Ostrowem), obchodzi w tych dniach 25-letni jubileusz kapłaństwa. Jubilat studja teologiczne ukończył w Turynie, później był profesorem w Turynie i Gorycji. W czasie wakacyj poświęcał się mozolnej pracy misyjnej wśród polskich robotników sezonowych w Niemczech. Obecnie jest kierownikiem duchownego nowicjatu Sióstr Elżbietanek i katechetą w gimnazjum żeńskiem p. w. Serca Pana Jezusa w Poznaniu. Ad multos annos!

Nieszczęśliwy wypadek. W ubiegłą sobotę wieczorem uległ nieszczęśliwemu wypadkowi, znany handlarz gęsi Antoni Szymczak. Przechodząc przez tor kolejowy koło cegielni p. A. Krysińskiej, zauważył nadjeżdżający pociąg, a chąc uniknąć najechania wpadł pod drugi, nadjeżdżający z przeciwnej strony. Koła ucięły mu jedną nogę poniżej kolana, a drugą w kostce. Przeniesiony do szpitala powiatowego, z powodu silnego upływu krwi — zmarł krótko po północy.

Wiec protestacyjny. W ub. niedzielę, odbył się u nas wiec protestacyjny, zwołany przez Z. O. K. Z. Referat wygłosił prof. St. Zbierski, dobitnie określając zachowanie się i stosunek prezesa komisji mieszanej na Śląsku — Calondera. Po referacie odczytano rezolucję, które zebrani jednogłośnie przyjęli.

Pożar wybuchł niedawno w Tarchałach Wielkich na strychu p. Celmera. Wskutek wiatru przeniósł się on na sąsiednie zabudowania. Straty są bardzo wielkie, ponieważ ani jeden, ani drugi nie byli zabezpieczeni.

Z rady miejskiej. Niema już prawie żadnego posiedzenia, na którem pp. radni nie wytykaliby sobie nawzajem popełnionych grzechów, lub, co gorsze, odgrażali się „biciem po pysku", jak to ostatnio uczynił radny Suda (PPS.). Na ostatnim posiedzeniu dyskutowano nad „tajemnicami" naszej elektrowni. Okazuje się, że elektrownia pracuje obecnie tylko w godzinach wieczornych. Mniejszy motor 350-konny zużywa na oświetlenie ulic zaledwie ...80 koni, a reszta idzie na marne! Drugi motor, który nadejdzie w najbliższych dniach ma 490 koni siły. Kwestja uruchomienia elektrowni przez całą dobę bez przerwy stanęła zatem na martwym punkcie — a dalej: jak długo nie będzie prądu przez całą dobę, nikt nie będzie elektryfikował swego przedsiębiorstwa. Słusznie więc radny p. Finke proponuje sprzedanie (choćby ze stratą!) 490-konnego motoru a zakupienie 120-konnego.

ZBĄSZYŃ. Dyrekcja kolei państwowych w Poznaniu ogłasza: W związku z notatką zamieszczoną w Dzienniku Bydgoskim nr. 37 z dnia 15 2. rb. w sprawie rozbudowy dworca w Zbąszyniu, Dyrekcja K. P w Poznaniu podaje do wiadomości, że roboty przewidziane programem na rok budżetowy 1929-30, a związane z rozbudową dworca w Zbąszyniu, oddane będą z przetargu jak zwykle do wykonania firmom prywatnym, wobec czego kolejowe miejsca służbowe nie przyjmują dotychczas prac sił roboczych.

Z POMORZA.

Łowinek.

Z życia towarzyskiego. Jedynem polskiem stowarzyszeniem w naszej wiosce osadniczej jest dziś tak popularne wszędzie Tow. Powst. i Wojaków, które tu założono w ub. roku. Zorganizowano wprawdzie również Kółko Rolnicze, które już jednak nie daje znaku życia. Ub. niedzieli odbyło się w lokalu p. Weyny walne zebranie Tow. Powst. i Wojaków. Na marszałka zebrania wybrano kier. szkoły p. Pukropa. Ukonstytuował się zarząd nowy w następującym składzie: Ignacy Wichlacz — prezes; Franciszek Bzdawka — zastępca; Antoni Kołaczyk — sekretarz; Ignacy Glamowski — skarbnik, por. rez. Pukrop — komendant; Dembek — referent oświatowy.

Z prac rolnika. Wiosenne prace w polu rozpoczęły się w całej pełni. Rolnicy obficie zasilali zboża ozime, które niestety dość marnie się przedstawiają, nawozami sztucznemi. Obecnie zasiewa się groch, owies i inne zboża jare. Ponadto przygotowuje się rolę pod ziemniaki, których sadzenie niebawem się rozpocznie.

Nowe.

Z życia Sokoła. Tutejsze Tow. gimn. „Sokół" odbyło ostatnio swoje doroczne walne zebranie. W skład nowego zarządu wchodzą następujący pp.: Klemens Jażdżewski — prezes; Leon Adrych, insp. szkolny — wiceprezes; Maksymiljan Stasiewski — naczelnik; Maksymiljan Kopicki — zast. naczelnika; Alfons Kamrowski — sekretarz, Stanisław Redlaf — zastępca sekretarza; Bronisław Rycki — skarbnik; Bronisław Fankidejski — zast. skarbnika; Alfons Lipowicz i Bernard Kowalski — gospodarze; rewizorzy kasy — Marjan Zych, naczelnik sądu i poseł Stanisław Wojnowski. W ożywionej dyskusji nad rozwojem Towarzystwa poruszono m. in. sprawę przysposobienia wojskowego i sprawę uroczystego obchodu 3-go Maja. „Sokół" rozgrywa tradycyjny mecz piłki nożnej z tut. Tow. Młodzieży Katol. o nagrodę wędrowną.

Chojnice.

Wypadek samochodowy. W pierwszy dzień świąt Wielkiejnocy, najechał samochód na przechodzącą ulicą Gdańską niej. M. Lepekówną, która doznała poważnego potłuczenia nogi i pachwiny Pierwszej pomocy lekarskiej udzielił nieszczęśliwej dr. Neumann. Niefortunnego szofera pociągnięto do odpowiedzialności.

Sprzeniewierzenie w kasie inwalidzkiej Zakładu Poprawczego. W kasie inwalidzkiej Zakładu Poprawczego stwierdzono nadużycia na sumę 1.500 zł. Sprawą tą zajęła się prokuratorja.

Zabawa wiosenna Podoficerów Rezerwy. W drugi dzień świąt Wielkiejnocy odbyła się pierwsza wiosenna zabawa Podoficerów Rezerwy w ogrodzie na Nowej Ameryce. Zabawę urozmaicono różnemi niespodziankami. W strzelaniu do tarczy otrzymali pierwszą nagrodę p. Makowski, drugą prezes Roliński, trzecią i czwartą p. Brzeski.

Nowa placówka handlowa. P. Gross otworzył nowy sklep jubilerski przy ul. Gdańskiej.

Zebranie Urzędników Skarb. W czwartek, dnia 19 bm. odbędzie się zebranie Tow. Urzędników Skarb. w gmachu Urzędu Skarbowego, Dworcowa 13. Uprasza się wszystkich członków o liczne przybycie, ponieważ omawiane będą ważne sprawy organizacyjno-towarzyskie.

„Spacer po potłuczonem szkle, bosemi nogami". Znany psyholog, zamieszkujący w naszem mieście p. Kaszubowski, urządził w drugi dzień świąt Wielkiejnocy, ciekawy eksperyment w hotelu p. Kaletty. Mianowicie p. Kaszubowski podziurawiony ostremi szpilkami na wylot mięśni, spacerował bosemi nogami po potłuczonem szkle blisko przez 8 godzin. Podczas eksperymentu obecnych było kilku lekarzy.

Z targu. Na ostatnim targu płacono za funt masła 2,80—3,00 zł, za jajka 2,30—2,50 zł mendel, ziemniaki 6,50 ctr. Mięso: Rosołowe 1,20, cielęcina 1.00, schab 1,40, wędzony 1,60, mięso mielone 1,50 funt, słonina 1,70 funt. Ryby: szczupaki 1,30 funt, merygi 1,10—1,20 funt, okonki 80—90 funt, płotki 60 groszy funt. Jabłka funt 70 groszy.

Z Grudziądza.

Z Teatru Miejskiego. Dziś w czwartek przedstawienia nie będzie.

W piątek teatr nieczynny, zespół wyjeżdża do Brodnicy.

Wśród grudziądzkich dziennikarzy. W ub. sobotę urządziło miejscowe Koło Dziennikarzy skromne święcone w „Wielkopolance", na które przybyli oprócz redaktorów pp. prezydent Włodek, prezes Rady miejskiej adw. Szychowski, dowódca dywizji generał brygady Rachmistruk, komendant Policji państw. Klamut, komisarz P. P. Dobrochłop, dyrektor Teatru Miejsk. Czarnecki, kapelmistrz kpt. Dulina, artyści Tański, Opaliński i wielu innych. Uniewinnił się ks. prałat Dembek, życząc dziennikarzom wesołych i błogosławionych świąt. Przemówienia okolicznościowe wygłosili pp. red. Zagierski, prezydent Włodek i red. Łydko. W miłem gronie przy święconem jajku spędzono kilka wesołych chwil.

Rolnicy korzystajcie z okazji! Państw. Bank Rolny, oddział w Grudziądzu ogłasza, że daje rolnikom pomoc w formie sztucznych nawozów. Udziela się rolnikom bezprocentowego kredytu w soletrze „chorzowskiej".

Zlikwidowano 2 szajki złodziejskie. Władze policyjne w Grudziądzu zlikwidowały dwie grasujące od dłuższego czasu szajki złodziei mieszkaniowych i włamywaczy. Aresztowano Stanisława Kupowicza i Władysława Zabawskiego, którym udowodniono kilkadziesiąt kradzieży z włamaniem oraz Gronowskiego i Baumana. którzy mają na sumieniu również kilkadziesiąt kradzieży. Wszyscy zostali przekazani władzom sądowym i osadzeni w więzieniu śledczem.

Koń przebity dyszlem. W ub. sobotę, około godz. 10—11, spłoszone konie, które bez dozoru stały przy ul. Nadgórnej, w szalonym pędzie ruszyły ulicą Forteczną. I tu w gwałtownym pędzie wbiegły na furmankę firmy „Strug" tak nieszczęśliwie, że dyszel wbił się koniowi w brzuch. Wóz firmy „Strug", na który owe konie wpadły, został zupełnie zdruzgotany, zaś woźnica, dzięki szczególnemu zbiegowi okoliczności wyszedł szczęśliwie.

Baczność, Chrześcijańskie Związki Zawodowe! W czwartek, 12 bm. o godz. 6.30 wiecz. w Domu Towarzystw, dawniej „Bazar", przy ul. Moniuszki, odbędzie się wielkie zebranie Ch. Z. Z. Grudziądza i okolicy, na które wszystkich członków i sympatyków Ch. Z. Z. jaknajuprzejmiej zapraszamy. Na posiędzenie przybędzie zarząd okręgowy Ch. Z. Z. z Bydgoszczy. Na porządku dziennym m. in. sprawy zarobkowe i organizacyjne. O liczny udział prosi zarząd.

Druga wycieczka Polskiego Koła Krajoznawczego przy szk. handlowej. Dnia 9 bm. Polskie Koło Krajoznawcze urządziło wycieczkę do Radzyna i okolic, pod przewodnictwem p. prezesa Józefa Błądni. Celem wycieczki było zwiedzenie starych zabytków. Wycieczka trwała od rana do 12 w nocy. Zaznaczyć należy, iż Polskie Koło Krajoznawcze przy szkole handlowej powstało dopiero w marcu i obecnie liczy już 15 członków. Zapis nowych członków odbywa się co dzień prócz niedziel i świąt, od godz. 2—3 po poł. Opłata miesięczna 50 groszy dla uczni, 75 gr. dla nieuczni.

Repertuar kin.

Kino „Apollo" wyświetla wspaniały film pt. „Szalona noc", dramat z życia Paryża. W gł. roli gwiazda filmowa Huguetta Duflos. W II-ej części prześliczny film, arcydzieło sztuki p. t. „Król bokserów".

Kino „Orzeł" wyświetla na prawdę piękny film, który wywiera na każdym uczestniku głębokie wrażenie, p. t. „Cyrk Charlie Chaplina", w II-ej części potężny dramat p. t. „Mata Hari, tancerka-szpieg".

Codziennie 2 przedstawienia: o godz. 6-ej i o godz. 8,15.

Z Torunia.

Nocny dyżur ma do dnia 13 bm. włącznie apteka „Radziecka", ul. Szeroka.

Z Teatru Pomorskiego. W piątek dnia 13 bm. o 8-ej wieczorem i w sobotę, dnia 14 bm. o 8-ej wiecz. poraz drugi i trzeci „Osiołkowi w żłoby dano".

Teatr toruński w Inowrocławiu. Inowrocław, który od dłuższego czasu odczuwał dotkliwie, zwłaszcza podczas sezonu letniego, brak stałego teatru, uczynił w tym kierunku jeden krok naprzód. Oto jak się dowiadujemy, magistrat inowrocławski zawarł już w tych dniach z dyrekcją Teatru Miejskiego w Toruniu p. Rygierem umowę i dał mu wyłączne prawo urządzania przedstawień teatralnych, które niezawodnie cieszyć się będą wielką frekwencją, dzięki doskonałej grze artystów, zespołu toruńskiego Teatru Miejskiego.

Przedstawienia te odbywać się będą 3 razy tygodniowo i to w środy, soboty i niedziele w sali „Parku Miejskiego".

Na pierwszy plan w dniu 20 bm. odegrana zostanie operetka pt. „Królowa nocy".

Ks. biskup Okoniewski w Toruniu. Jak się dowiadujemy, ks. biskup Okoniewski z Pelplina przybędzie do Torunia również i w tym roku na uroczyste nabożeństwo i procesję w Boże Ciało.

Święto sportowe szkół średnich w Toruniu. W dniach 9 do 10 czerwca br. odbędzie się w Toruniu święto sportowe szkół średnich z następującym programem: 1) zawody hufców szkolnych, 2) strzelanie ostre na 100—200 metrów, 3) ćwiczenia pokazowe, gimnastyczne, trójbój drużyn, dla chłopców starszych i młodszych, 4) zawody jednostkowe dla chłopców i dziewcząt, 5) gry sportowe i piłka koszykowa, latająca, szczypiorniak, palant i piłka graniczna.

W święcie sportowem wezmą udział szkoły: Państw Gimnazjum męskie, państw. gimnazjum z niemieckim językiem wykładowem, gimnazjum żeńskie, państwowe seminarjum męskie i żeńskie, szkoła handlowa żeńska, szkoła przemysłowa i państw. gimnazjum w Chełmży.

W bieżącym roku szkolnym kuratorjum Pomorskie nie zamierza urządzać okręgowego święta sportowego, a jedynie lokalne.

Odroczenie terminu komisji dla badania pojazdów mechanicznych. Pomorski urząd wojewódzki komunikuje, że wojewódzka komisja dla badania pojazdów mechanicznych i egzaminów kierowców — wyznaczona na dzień 16 i 17 kwietnia br. w Toruniu — została odroczona na dzień 21 kwietnia br. Natomiast termin urzędowania komisji w Chojnicach został wyznaczony na 14-ego a w Wejherowie na 28 bm.

Przyjęcie do Związku Sokołego. Przewodnictwo Związku przyjęło do Związku nowo założone gniazdo w Wielkołące z przydziałem do okręgu IV Dzielnicy Pomorskiej.

Zderzenie dwóch samochodów. Dnia 11 bm. w godzinach przedpołudniowych zderzyły się przy ul. Szerokiej w Toruniu dwa samochody, przyczem oba zostały lekko uszkodzone.

Pokąsany przez psa. Dnia 10 bm. pięcioletni syn państwa Wendziszów, zamieszkałych przy ul. Przedzamcze 10, pokąsany został w nogę przez psa.

„Wisła" krakowska w Toruniu. Dnia 15 bm. na boisku sportowem przy Szosie Chełmińskiej w Toruniu rozegrany zostanie mecz piłki nożnej pomiędzy drużynami „Wisła" z Krakowa mistrzem Polski, a T K. S. Zawody te, ze względu na postępy T. K. S. zapowiadają się interesująco. Początek o godz. 15.30.

Demonstracje bezrobotnych w Toruniu.

Dnia 11 bm. grupa bezrobotnych robotników, którym obecnie magistrat toruński wyznaczył prace przy regulacji wik'inowych wybrzeży Wisły, zebrała się przed magistratem, domagając się podwyżki zarobków. Dotychczas otrzymują oni 12 gr. od metra kwadratowego. Wybrana z pośród robotników delegacja udała się do prezydenta miasta p. Bolta, który skierował ją na stępnie do radcy leśnictwa p. Rzyskiego.

Wobec tego, że robotnicy spotkali się z kategoryczną odmową, grupa ludzi w ilości 100 osób udała się wraz z delegacją do urzędu wojewódzkiego, gdzie przyjął delegację wicewojewoda p. Seidlitz, który wysłuchał prośby i postanowił sprawą się zająć.

Kto wygrał na loterji.

W 26-ym dniu ciągnienia V klasy 16 loterji państwowej, główniejsze wygrane padły na numery następujące:

10 000 złotych na nr. 87864.

Po **3 000 złotych** na nr. 17306 28305 103361.

Po **2 000 złotych** na nr. 10379 101514.

Po **1000 zł** na nr.: 7407 19569 24847 39069 52943 106855 121544 128692.

Po **600 zł** na nr: 817 2267 3316 3880 6569 7781 18806 31779 43134 46132 47959 53326 59810 63307 71537 75020 75027 84482 94008 95601 98870 99541 116447.

Po **500 zł** na nr.: 2069 9198 14272 16346 16456 19169 28081 28510 28574 35089 40094 40707 51127 64938 64989 72437 74664 82984 94836 96381 111500 114038.

Po **400 zł** na nr.: 590 1100 2256 4078 5223 5422 6896 7654 8700 8890 11108 11646 12193 13064 13365 15075 16099 17224 17828 18479 19342 19881 20490 21473 23213 25071 27656 27150 27345 27442 27802 27926 28767 29094 29878 30191 31240 31253 32143 33701 33925 34774 34972 35317 35957 36491 37166 37374 38546 40208 41530 42570 43647 45080 45836 46746 47841 48049 48672 48825 50192 51048 51483 52731 55343 55452 56177 56218 58291 56625 56974 57059 57977 59232 59763 60958 61891 63457 63887 63955 64994 65502 66319 66325 66439 66702 66801 67571 67612 67620 68398 69668 70503 71667 71917 73683 73975 75679 75915 79661 80709 81454 81833 81963 81994 82954 83691 84627 85543 87370 87871 87942 88488 90106 90113 90718 93404 93431 95569 96153 97002 98534 98688 101151 101480 101487 103410 104072 104434 105083 106592 106836 108293 108404 109151 109913 110441 110700 110804 111931 111963 115352 115675 116298 118670 120905 121591 121759 125443 126079 126923 127377 129148.

Ś. p. **Marjan Sokołowski**, b. obywatel ziemski, b. prezes zarządu Filharmonji warszawskiej, prezes cukrowni Brześć Kujawski, b. dyrektor Tow. Akc. Łazy, b. prezes Związku Ubezp. Rolnych W. T. U. zmarł w Warszawie.

PROGRAMY RADJOFONICZNE.

PIĄTEK, 13 KWIETNIA.

Poznań (344,8). Godz. 13,00—14,15: Koncert popołudniowy. 14.15: Kom. PAT. 17.00—17,20: Biuletyn Zjezdn. Młodz. Polsk. 17,20—17,45: Odczyt (transmisja z Krakowa). 17,45—18,45: Koncert wokalny. 18,45—19,15: Nadpr. — p. Janusz Warnecki, art. T. P. 19,15—19,30: „Silva rerum" — p. Bolesław Busiakowski, red. Tyg. Radj. 19,30—19,55: Odczyt: „Przygotowanie nauczyciela do lekcji gramatyki języka ojczystego" — p. wicekurator G. Stein. 19,55—20,10: Kom. gosp. i rzeźni miejsk. (not. cen targ.). 20,15: Transmisja koncertu symfonicznego z Filharmonji Warsz. Na zakończenie: sygnał czasu, Nadpr. — p. Janusz Warnecki, art. T. P. oraz kom. meteor. i PAT. 23,00—24,00: Muzyka taneczna z winiarni „Carlton".

Warszawa (1111). Godz. 12,00: Sygnał czasu, hejnał z Wieży Marjackiej. kom. lotn.-meteor. oraz nadpr. 15,00—15,20: Kom.: meteor., gosp., samorz. oraz nadpr. 15,20—15,30: Przerwa. 15,30—15,55: Odczyt: „Wiosna ludów" — prof. Janusz Iwaszkiewicz. 15,55—16,20: Odczyt: „Literatura polska po r. 1863" — dr. Zygmunt Szweykowski. 16,20—16,40: Przegląd wydawnictw perjod. — prof. H. Mościcki. 16,40—17,05: Lekcja języka angielsk. — p. Memmi Gardiner. 17,05—17,20: Przerwa. 19,05—19,15: Kom. roln. oraz transm. z Krakowa not. giełdy zboż. krak. 17,45—18,55: Koncert. 19,15—19,30: Rozmaitości. 19,30—19,55: Odczyt: „Sport kobiecy zagranicą w r. 1927" — p. K. Muszałówna. 19,55—20,15: Pogadanka muz.: „Dzieje muzyki" — prof. St. Niewiadomski. 20,15: Transmisja koncertu symfonicznego z Filharmonji Warsz. 22,00—22,05: Sygnał czasu i kom. lotn.-meteor. 22,05—22,20: Kom. PAT. 22,20—22,30: Kom.: policyjny, sportowy oraz nadpr.

ZMARLI.

Ś. p. **Idzi Zawadka** w Poznaniu.

Ś. p. **Karol Ziegler**, referent Ubezpieczalni Krajowej w Poznaniu.

Ś. p. **Jan Górecki** w Poznaniu.

Ś. p. **Rozalja z Łojewskich Janicka**, w Poznaniu.

Ś. p. **Czesław Szubert**, mistrz cukierniczy, w Poznaniu.

Ś. p. **Władysław Wieczorkiewicz** w Poznaniu.

Ś. p. **Roch Gajda** na Mokrem.

Ś. p. **Jan Singer**, emerytow. zwrotniczy kolejowy w Sierakowicach.

Ś. p. **Edward Grochocki**, st. sierżant w 2 baonie strzelców, w Starogardzie.

Ś. p. **Agnieszka z Walczaków Kowalczykowa** w Poznaniu.

Ś. p. **Stanisława ze Stcińskich Kutznerowa** w Poznaniu.

Ś. p. **Władysław Borowski** w Gnieźnie.

KRONIKA

Bydgoszcz, dnia 12 kwietnia 1928 r.

KALENDARZYK.

Dziś: Juljusza pap. w., Konstantyna.
Jutro: Hermenegildy m., Romana, Idy p.
Wschód słońca: godz. 5,11.
Zachód słońca: godz. 18,51.

DYŻUR NOCNY W APTEKACH.

Od wtorku 10 bm. do poniedziałku 16 bm. dyżurują:
1) Apteka Piastowska, Plac Piastowski;
2) Apteka pod Złotym Orłem, St. Rynek.

Wypożyczalnia książek „Lektor“, ulica Gdańska 141, otwarta codziennie od godziny 8 rano do 6 wieczór. Telefon 1739.

— **Muzeum Miejskie** przy Starym Rynku otwarte codziennie od 10—4, w niedzielę od 11—2-giej. Obecnie w Muzeum **wystawa zbiorowa akwarel Anny Römerowej z Inflant.**

Z Brukseli donoszą, że posłowie do parlamentu belgijskiego po 10 latach pracy ustawodawczej otrzymywać będą dożywotną emeryturę od 6.000—15.000 franków rocznie.

Ze strony rządu nie jest to marnotrawstwo ani chęć skaptowania sobie posłów do rządowego obozu. Jest to pociągnięcie i sprawiedliwe i rozumne.

Bo jeżeli urzędnik po 10 latach służby nabiera prawa do emerytury, to tem więcej powinien otrzymać to zaopatrzenie poseł, który nieraz wydatniej od urzędnika pracuje dla państwa.

A także ma ta emerytura i cel umoralniający. Jeżli poseł będzie wiedział, że po pewnych latach posłowania będzie miał spokojną starość, to odpadnie od niego niejedna pokusa zapewnienia sobie bytu na stare lata w inny, nie zawsze etyczny sposób. Bo ostatecznie wszystkie frymarki i szacherki poselskie mają na celu tylko wzbogacenie się, aby pędzić beztroski żywot. Jedni zbijają w tym celu per fas et nefas gotówkę, inni zapewniają sobie po różnych instytucjach tłuste synekury — a jak na tem cierpią interesy państwa, ile szelmostw dzieje się na tem podłożu, o tem dużo mogłyby powiedzieć dzieje obu ostatnich naszych Sejmów.

I gdyby podobna ustawa miała i u nas wejść w życie, to chyba nikt rozsądny nie próbowałby jej obalić.

TEATR MIEJSKI.

Dziś wyborna komedja Szenes'a **„Nie ożenię się“.**

W piątek czar melodji niosąca prześliczna operetka Kalmana **„Księżna cyrkówka“.**

W sobotę po południu o godz. 4-tej po cenach najniższych niezmiernie interesująca i efektowna bajka dla dzieci i młodzieży **„Czarnoksiężnik Szajbar“.** — Wesoła operetka Benatzky'ego **„Adieu Mimi“** ukaże się poraz ostatni w sezonie w niedzielę, dnia 15 bm. o godz. 4-tej po południu.

W sferach artystycznych naszego miasta z wielkiem zainteresowaniem oczekuje się zapowiedzianej premjery **„Kredowego koła“** Klabunda. Po osiągnięciu wielkiego sukcesu na wszystkich scenach europejskich, przyszła kolej i na Bydgoszcz. Od dłuższego już czasu przygotowuje się z wielkim nakładem kosztów i pracy nową oprawę dekoracyjną i kostjumową według wzorów St. Węgrzyna, jakiej dotychczas Bydgoszcz nie widziała. Premjera, która się odbędzje w przyszłym tygodniu, należeć będzie do najatrakcyjniejszych wieczorów obecnego sezonu.

Wynajem wolnych mieszkań.

Magistrat m. Bydgoszczy zwraca się niniejszem do ogółu właścicieli domów na terenie miasta z prośbą, aby właściciele ci zgłaszali wolne mieszkania do magistratu. Miasto bowiem jest po myśli postanowień ustawy z dnia 15. 7. 1925 o zakwaterowaniu wojska w czasie pokoju (Dz. Ust. 97, poz. 681) zobowiązane do dostarczenia mieszkań oficerom i żonatym podoficerom zawodowym, znajdujących się we warunkach ustawą tą przewidzianych i w tym celu zamierza zawrzeć umowy najmu z poszczególnemi właścicielami domów. **Stosunek najmu zachodzi** wobec tego **między właścicielem domu a miastem zastąpionem przez magistrat,** który mieszkanie w ten sposób przez siebie wynajęte oddaje za pośrednictwem komendy garnizonu osobie uprawnionej do kwatery stałej. Magistrat podkreśla, że **do umów zawieranych przez miasto w powyższym celu, nie mają** po myśli postanowień wyżej wymienionej ustawy zastosowania **przepisy ustawy** z dnia 11 kwietnia 1924 r. o **ochronie lokatorów** (Dz. U. R. P. nr. 39, poz. 406) **w przedmiocie ograniczeń** co do **wysokości komornego** oraz w przedmiocie ograniczeń **prawa wypowiadania i rozwiązania umów najmu.**

Zgłoszenia uprasza się skierować do Urzędu Własności Miejskich, ul. Mostowa nr. 11.

— **Ofiary.** Na kościół na Szwederowie złożył sędzia polubowny p. Gierszewski 15 złotych, p. Kulpiński na Dom Sierot 5 zł.

— **Koncert Zygmunta Lisickiego.** Niebywała uczta duchowa czeka nasze miasto. Oto w środę, 18 bm. wystąpi z koncertem pianista Zygmunt Lisicki, dając w programie wyłącznie utwory najgenjalniejszego naszego mistrza Fryderyka Chopina. Sprzedaż biletów już rozpoczęta w Księgarni i składzie nut Jana Idzikowskiego, Gdańska 16/17. Fortepian koncertowy z f-my B. Sommerfelda.

— **Czytelnia dla Kobiet,** która zamkniętą była z powodu zmiany lokalu, zostanie znów otwartą codziennie od soboty **14 kwietnia** przy **ul. 3-go Maja nr. 13.**

— **Ostre strzelanie.** W dniach 13 i 14 bm. przeprowadzać będzie 62. pułk piech. wlkp. na strzelnicy bojowej 15. Dywizji Piechoty Wlkp., ostre strzelanie. Ubezpieczenie zapewnione przez własne posterunki.

— **Wenta wioślarek bydgoskich w Kasynie Cywilnem.** Wielkie przygotowania czyni Bydgoski Klub Wioślarek, ażeby wenta, którą urządza w niedzielę dnia 15 bm. w Kasynie Cywilnem, wypadła naprawdę imponująco. Cały szereg niespodzianek: loterja fantowa z niezwykłemi wygranemi, poczta japońska, wspaniały bufet a przedewszystkiem tańce przy udziale pierwszorzędnej orkiestry. Początek o godzinie 6-ej wieczorem.

— **Zarząd Towarzystwa Muzycznego** poczuwa się do obowiązku wyrażenia serdecznego podziękowania pp. Wandzie Cholewo-Czekierskiej, Marcie Jankowskiej, Zofji Jezierskiej, Augustynie Miedziszewskiej-Grigorjewej, Mirze Polheimowej i A. Hernesowi za artystyczne odtworzenie dzieł Ignacego Paderewskiego i przyczynienie się do uświetnienia wieczoru poświęconego uczczeniu 50-letniej działalności artystycznej Mistrza w dn. 31 bm. Jednocześnie zarząd T. M. składa podziękowanie Szan. Dyrekcji Seminarjum Żeńskiego T. N. S. W. za zezwolenie na udział chóru Seminarjum w powyższej podniosłej uroczystości.

— **Baczność, sportowcy! Bydgoskie Tow. Cyklistów** urządza w sobotę 14 kwietnia zabawę wiosenną w Resursie Kupieckiej. Początek zabawy o 7 wieczorem. Wszyscy sportowcy mają zniżkę za okazaniem legitymacji. Będą niespodzianki oraz nastąpi rozdanie nagród z wyścigów z dnia 1 kwietnia.

— **Wyścigi rowerzystów przy Placu Kochanowskiego.** Przy Placu Kochanowskiego młodzież różnych szkół i różnych zawodów, urządza sobie stale wyścigi i popisy na rowerach, nie bacząc na to, że jest to miejsce uczęszczane dość licznie przez spacerowiczów, zwłaszcza w porze obecnej. Chodzą tam na spacer piastunki oraz matki z dziećmi i niejednokrotnie już zdarzyły się wypadki najechania rowerem przez zagorzałego cyklistę. — Ostatni wypadek najechania miał miejsce dnia 10 bm. Owego dnia przechodził właśnie przez Plac Kochanowskiego pewien urzędnik ze swą 9-letnią córeczką, z którą wybrał się tam na spacer i dziewczynka została najechana przez takiego amatora jazdy, niejakiego Witolda Wysockiego, ucznia kominiarskiego. Dziecko doznało silnego potłuczenia oraz zostało dotkliwie pokaleczone na twarzy kierownicą, która ją uderzyła. — Policja będzie zwracać specjalną uwagę na tych zapalonych rowerzystów, którzy uprawiają jazdy na Placu Kochanowskiego i w razie spostrzeżenia, będzie im odebrana karta rowerowa na prawo jazdy.

— **O dostawy uniformów dla Dyrekcji Poczty i Telegr.** Pewne firmy bydgoskie przystąpiły do redukcji swoich pracowników, a na interwencję Inspektoratu Pracy w tej sprawie, odpowiedziały, że to Dyrekcja Poczty i Telegrafu w Bydgoszczy przyczynia się do częściowego unieruchomienia wytwórni miejscowych na rzecz firm innego okręgu, przez oddanie zamówień na dostawę uniformów jednej z firm poznańskich, zwiększając temsamem bezrobocie w mieście. Urząd Inspektoratu Pracy zwrócił się do Dyrekcji z zapytaniem, czyby nie było możliwe, aby firmy bydgoskie na tych samych warunkach, co poznańskie, mogły wykonywać zamówienia, celem zapobieżenia większemu bezrobociu w Bydgoszczy.

— **Młodzież się bawi.** W ogrodzie Jana Kazimierza z zapadnięciem zmroku zbiera się młodzież obojga płci, urządzając tam sobie głośne i jaskrawe zabawy. Pożądanem byłoby, aby odpowiednie czynniki wglądnęły w tą sprawę i przerwały te schadzki, które na pewno nie wpływają na umoralnienie młodzieży.

— **Niebezpieczne rowy.** W ub. wtorek, wieczorową godziną, przechodnie ulicą Nakielską, uskarżali się na niebezpieczeństwo, jakiem grożą wykopane a nie odgrodzone od ulicy rowy ziemne. Magistrat przeprowadza tam prace rurociągowe, lecz rowy należałoby z nastaniem mroku przykryć lub odgrodzić, tembardziej, że i ciemności tam panują egipskie, więc łatwo może się zdarzyć nieszczęście.

Brak drzewa w tartakach.

Związek właścicieli tartaków i kupców drzewnych w Bydgoszczy zwrócił się za pośrednictwem Inspektoratu Pracy do Ministerstwa Komunikacji w sprawie niedomagań w dostarczaniu wagonów na stacjach Kresów Wschodnich pod ładunki drzewa dla tartaków bydgoskich.

Brak surowca może spowodować cofnięcie zamówień przez zagranicę, a temsamem pozbawienie pracy dużej części robotników, zatrudnionych w tartakach obwodu bydgoskiego.

Ministerstwo w zrozumieniu całej doniosłości tej sprawy, bezwątpienia przychyli się do wniosku właścicieli tartaków.

Rocznica „Sokoła“ żeńskiego w Bydgoszczy.

Dnia 30 marca br. przypadła rocznica założenia gniazda żeńskiego, a uroczystość obchodzić się będzie w połączeniu z poświęceniem sztandaru **w niedzielę, dnia 15-go kwietnia.**

Program tej uroczystości jest następujący: O godz. 10-tej zbiórka wszystkich delegacyj towarzystw wraz ze sztandarami w Resursie Kupieckiej przy ul. Jagiellońskiej nr. 25.

O godz. 10.45 wymarsz do kościoła Klarysek gdzie o godz. 11-tej odbędzie się uroczysta Msza św., na której dokona ks. kapelan Turzyński poświęcenia sztandaru.

O godz. 11.45 pochód do grobu Nieznanego Powstańca Wielkopolskiego i złożenie wieńca; defilada przed sztandarem i władzami „Sokoła“ jak i zaproszonymi gośćmi.

O godz. 12.30 uroczysta akademja w Resursie Kupieckiej z następującym porządkiem obrad: 1) Chór „Moniuszko“ pieśń powitalna; 2) Powitanie gości; 3) Referat p. prof. Mieczysława Sygnarskiego z Poznania; 4) Składanie życzeń przez delegatów i gości itp.; 5) Deklamacja i śpiew.

Po ukończeniu akademji wspólny obiad, a wieczorem zabawa.

Poświęcenie sztandaru Żeńskiego „Sokoła“ — to wielkie święto Polki, na którą to uroczystość wszystkie bratnie towarzystwa i gniazda sokole niewątpliwie przybędą.

Do wszystkich gniazd sokolich okręgu V-go.

W niedzielę, dnia 15 bm. obchodzi Sokół żeński uroczystość poświęcenia sztandaru. W dniu tym mamy sposobność zamanifestowania siłę i żywotność królewskiego ptaka. Chcielibyśmy z okazji tej uroczystości zrobić wielką manifestację sokolą. Niech nasze sztandary zabłysną i zaświadczą, że Sokół jest w całej Polsce jeden i staje do apelu, gdzie tego wymaga dobro idei. Zatem zwracamy się do wszystkich gniazd bydgoskich do licznego wzięcia udziału w powyższej uroczystości. Zbiórka ze sztandarami w niedzielę o godz. 10-tej w Resursie Kupieckiej. Gniazda Koronowo, Solec, Fordon i Kruszyn wydelegują poczet sztandarowy. Strój sokoli wzgl. czapka.

Czołem!

Przewodnictwo V-go Okręgu Związku Tow. Gimn. „Sokół“.

(—) Malczewski, prezes. **(—) Wallo,** sekretarz.

PROGRAM W KINACH.

Kino Domu Katolickiego (Miedza 2) na Wilczaku, po przeprowadzeniu gruntownej renowacji, rozpoczęło w drugie święto wyświetlanie wspaniałego obrazu p. t. **„Walka o testament“.**

KRISTAL. Dziś premjera jednego z najpiękniejszych obrazów treści biblijnej p. t. **„Król królów“.** Wczoraj obraz ten wyświetlony w obecności przedstawicieli prasy i duchowieństwa, spotkał się z zupełną aprobatą i uznaniem. „Król królów“, przepojony głębokim, religijnym nastrojem, stanowić może dla dzisiejszych pokoleń tyle, co w średniowieczu misterja. Pełne majestatu sceny, przy obecnych środkach technicznych kinematografji, wykonano z całym pietyzmem i poszanowaniem dla kultu religijnego, nie mijając się z tekstem Pisma Świętego. Matki, ojcowie idźcie z dziećmi zobaczyć piękne, wzniosłe życie Chrystusa i Jego śmierć męczeńską, za grzechy ludzkie.

NOWOŚCI. Przepiękna farsa „Pani ministrowa z Macegojnji“ dziś i jutro poraz ostatni ukaże się na ekranie. Pomysłowość zastosowania sytuacji i sztuczek arcykomicznych i pikantnych, a także szczera gra ulubionych artystów Xeni Desni i Hansa Junkermanna, każdego rozpogodzi, gdyż jest to najweselszy obraz, tryskający zdrowym humorem.

MARYSIENKA dziś nieodwołalnie poraz ostatni wyświetla przepiękny dramat p. t. „Orły wojenne“.

CORSO wyświetla sensacyjno-awanturniczy dramat p. t. „Wśród tysiąca niebezpieczeństw“. W roli gł. Harry Peel. Nadprogram szampańska komedja „Tomcio i jego rywal“. **Razem 12 aktów.**

Ogólne zebranie

wszystkich filji Ch. Z. Z. Bydgoszcz

odbędzie się **w piątek, dnia 13. b. m.** o godz. 7-ej wieczorem **w „Ognisku“ przy ulicy Jagiellońskiej.**

Na porządku obrad sprawozdanie z przebiegu ruchu zarobkowego i sprawa tańszego zakupu chleba.

Udział wszystkich członków konieczny.

Wstęp na zebranie za okazaniem książki członkowskiej.

Prezes konferencji
Bigoński.

Niech marudzą, byle wypłacili!

Zasiłek dla emerytów i ich rodzin.

Warszawa, 11. 4. PAT. Ministerstwo Skarbu komunikuje, że wypłata, przyznana emerytom, wdowom i sierotom ustawą z dn. 9 marca br. o prowizorjum budżetowem — jednorazowego zasiłku w wysokości 45% uposażenia miesięcznego nastąpi z opóźnieniem 10-dniowem, tj. w dniu 2 maja i 2 czerwca br., nie zaś 20 kwietnia i 20 maja rb., jak przewiduje ustawa — ze względów następujących: wypłata zasiłków emerytom, wdowom i sierotom odbywa się drogą czeków P. K. O., których przygotowanie wymaga miesiąca czasu, wysłanie zaś musi być dokonane na tydzień przed terminem płatności, ażeby wypłata mogła nastąpić w terminie. Dokonanie wypłaty w dniach 20 kwietnia i 20 maja połączone z dwukrotnemi przygotowaniami i wysłaniem czeków spowodowałoby zwłokę w wypłacie ustawowego zaopatrzenia za miesiąc maj i czerwiec rb.

— **Wyświetlenie filmu o wytwarzaniu gazu.** Gazownia Miejska wyświetla w czwartek dnia 12 kwietnia i piątek dnia 13 bm. w kinie „Kristal“ film propagandowy o nowoczesnym sposobie wytwarzania gazu świetlnego. Film powyższy ma na celu zapoznanie publiczności ze sposobami wytwarzania gazu w nowożytnych gazowniach i jest wysoce polecenia godny tak dla młodzieży jak i starszych. Wstęp bezpłatny. Początek o godz. 3,30 — koniec o godz. 4,15.

— **Bal Ligi Morskiej i Rzecznej.** W sobotę, dnia 14 bm. odbędzie się w salach Szkoły Oficerskiej pod protektoratem JWP. Dowódcy Garnizonu gen. Thommée'go i wiceprezydenta m. Bydgoszczy Dr. Chmielarskiego — Bal Ligi Morskiej i Rzecznej. Komitet balowy przygotował liczne niespodzianki i dokłada starań, aby wszyscy uczestnicy balu wynieśli niezatarte wspomnienia. Nie wątpimy, że ten pierwszy reprezentacyjny bal Odziału Bydgoskiego Ligi Morskiej i Rzecznej zgromadzi całą elitę towarzyską naszego miasta.

— **Zabawa wiosenna Polskiego Zjednoczenia Drobnych Kupców w Bydgoszczy.** W sobotę, dnia 14 kwietnia br. urządza Polskie Zjednoczenie Drobnych Kupców Zabawę Wiosenną w salach Strzelnicy przy ul. Toruńskiej nr. 75.

Pożary lasów w powiecie bydgoskim.

Dnia 9 bm. na terenie leśnictwa Bielice pow. Bydgoszcz spaliło się około 30 ha kultury leśnej lat 4—10 i około 12 ha. lasu 120-letniego.

Na terenie leśnictwa Trzciniec spaliło się około 30 ha lasu 10-letniego. Gdy wojsko przybyło o godz. 13 pożar już był ugaszony przy pomocy miejscowej ludności, lecz pozostało na miejscu i zabrało się do kopania rowów.

Polskie Stronnictwo Chrz. Demokracji Koło Śródmieście.

W piątek, dnia 13 bm. o godz. 7 wieczorem odbędzie się zebranie Ch. D. koła śródmieście w lokalu „Ognisko“, ul. Jagiellońska 71.

Przemawiać będą p. **red. Bigoński** oraz I wiceprezes okręgowy Ch. D. **p. Sikora.**

Z powodu bardzo ważnych spraw, liczne przybycie członków i sympatyków pożądane.

Zarząd.

61-letni wdowiec popełnił samobójstwo z miłości.

W Tomyślu zdarzył się ciekawy wypadek samobójstwa z miłości. Jan Gochin, wdowiec, lat 61, zamierzał po świętach Wielkiejnocy poślubić pewną młodą dziewczynę. Ponieważ czyniono mu w tem trudności, zrozpaczony Gochin poszedł do pobliskiego stawu i utopił się.

Kalendarzyk zebrań Ch. Z. Z.

W piątek 13 bm. **nadzwyczajne walne zebranie filji metalowców** o godz. 6,30 wiecz. w lokalu posiedzeń „Ognisko“, ul. Jagiellońska 71. Ze względu bardzo ważn. spraw uprasza się o przybycie wszystkich członków.

Zebranie filji komunalnych w piątek, 13 bm. o godzinie 6 wiecz. w Ognisku.

Zebranie rzemieślników roln. powiatu inowrocławskiego w niedzielę, 15 bm. o 10-ej przed poł. w lokalu p. Kłosowskiego w Inowrocławiu, ul Synagoska 2. Referenci przybywają z Bydgoszczy. Na powyższe zebranie uprasza się także o przybycie rzemieślników rolnych.

Zebranie rzemieślników rolnych powiatu wyrzyskiego w niedzielę, 15 bm. o 12-ej w południe w lokalu p. Majewskiego w Nakle. Referent przybywa z Bydgoszczy.

Zebranie filji obuwniczej (rękodzielników) w poniedziałek, 15 bm. o 7-ej w Ognisku, ul. Jagiellońska 71. Uprasza się o liczne przybycie.

Z ŻYCIA TOWARZYSTW.

Oddział kolarzy Sokół V przypomina, że trening na szosie szubińskiej odbędzie się dnia 13 bm. o 6-ej wiecz. Zbiórka Plac Poznański.

Bydgoski Klub Wioślarek. Przypomina się druhnom składanie fantów itp do 13 bm. u p. Romańskiej, Zbożowy Rynek 9. Artykuły spożywcze itd. do bufetu uprasza się oddawać w niedzielę, 15 bm. w Kasynie Cywilnem do godziny 11-ej.

Tow. Polsko Katol. Robotników parafji św. Trójcy. Pogrzeb członkini naszej ś. p. Heleny Jóźwiakowej odbędzie się w sobotę, 14 bm. o godzinie 4 po poł. z domu żałoby ul. Dolina 25. Uprasza się o jaknajliczniejszy udział.

„Halka“. Dziś w czwartek, o 8-ej wiecz. lekcja śpiewu w lokalu p. Jarnatha.

Sokół VIII. Zebranie miesięczne w piątek, 13 bm. o 8-ej wiecz. w Strzelnicy. Zebranie zarządu godzinę przedtem.

Koło śpiewu „Odrodzenie“, Bielawy. Dnia 13 bm. o 8-ej wiecz. w lokalu p. Ryterskiego, Senatorska 30 miesięczne zebranie.

Tow. Pszczelarzy na Bydgoszcz i okolicę. Miesięczne zebranie w niedzielę, 15 bm. o 2-ej po poł. w pasiece naukowej w Instytucie Roln. na Zaciszu.

Bydgoskie Tow. Cyklistów. Zebranie zarządu i komisji zabawowej w piątek, 13 bm. o g. 18-ej w Resursie Kupieckiej.

Sokoli okręgu V. Z okazji uroczystości poświęcenia sztandaru żeńskiego Sokoła, zbiórka w niedzielę, 15 bm. o 10-ej rano w Resursie Kupieckiej. Strój sokoli wzgl. czapka.

K. S. „Hellas“. W piątek, 13 bm. o godz. 7,30 schadzka informacyjna. Komplet konieczny. Sympatycy mile widziani.

Sokół II Jachcice. Zebranie plenarne oddz. męskiego w piątek, 13 bm. o 19-ej w lokalu p. Trzebiatowskiego.

Liga Morska i Rzeczna, oddział w Bydgoszczy. Zebranie zarządu Ligi Morskiej i Rzecznej, w czwartek, 12 bm. o 19-ej w szkole przemysłowej przy ul. Św. Trójcy.

K. S. „Tęcza“. Dziś w czwartek, o 8-ej miesięczne zebranie w lokalu „Złoty Róg“. Ważne sprawy. Komplet konieczny.

Tow. Pomocników Fryzjerskich. Dziś, w czwartek lekcja czesania o godz. 8-ej u p. Mellera, Plac Piastowski, a nie w szkole przemysł. dokształc.

Stan wody w Wiśle dnia 12 kwietnia rano: Zawichost 1.84, Warszawa 2.56, Płock 2.46, Toruń 2.84, Fordon 2.82, Chełmno 2.70, Grudziądz 2.97, Korzeniewo 3.29, Piekło 2.99, Tczew 2.98, Einlage 2.50, Schievenhorst 2.30.

Urzędowe sprawozdanie targowe Komisji Notowania Cen.

Poznań, dnia 11. 4. 1928 roku.

Bydło:	
a) pełnomięsiste, wytuczone woły najwyższej wartości rzeźnej, niezaprzęgane	164—160
b) pełnomięsiste, wytuczone woły	
B. Stadniki:	
a) pełnomięsiste, wyrosłe najwyższej wartości rzeźnej	146—148
b) pełnomięsiste młodsze	130—140
c) miernie odżywione młodsze i dobrze odżywione starsze	120—126
C. Jałówki i krowy:	
c) starsze wytuczone krowy i mniej dobre krowy młodsze i jałówki	140—146
d) miernie odżywione krowy i jałówki	126—120
Cielęta:	
b) najprzedniej. cielęta tuczne	176—170
c) średnio tuczone cielęta i najprz. ssaki	164—160
d) mniej tuczone cielęta i dobre ssaki	150—154
e) liche ssaki	140—146
Owce:	
Opasy chlewne.	
a) jagnięta tucz. i młodsze skopy tuczne	000—130
b) starsze skopy tuczne, liche jagnięta tuczne i dobrze odżyw. młode owce	120—124
Świnie:	
b) pełnomięsiste od 120 do 150 kg. żywej wagi	000—190
c) pełnomięsiste od 100 do 120 kg.	186—184
d) pełnomięsiste od 80 do 100 kg.	176—180
e) mięsiste świnie ponad 80 kg.	170—164
f) maciory i późno kastraty	150—180

Ceduła urzędowa giełdy pieniężnej w Poznaniu.

POZNAŃ. dnia 11 kwietnia 1928 roku.

5-proc. Pożyczka konwesyjna 00,00—66,25
8% dolarowe listy Pozn. Ziem. Kred. — 95,00 (za 1 dolar.
4 proc. listy zastaw, konwert. Pozn. ziemstwa Kredytowego 00,00—57,00—00, proc.
5 proc. Pożyczka premj. serja II 79,00—81
Bank Związku Spółek Zarob. I—XI em. 88,00
Cegielski H. I. em. 47,00—47,00
Herzfeld — Viktorius I em. 52,50—52,
Lubań, Fabr. przet. ziemn. I—IV em. 102,—
Pr. Roman May I—V em. 115,00—114,00

Giełda warszawska

z dnia 11 kwietnia

Akcje: w złotych:

Bank Polski	150,00—150,50
Bank Dyskontowy	000,00—128,00
Bank Handlowy	000,00—123,00
Bank Zachodni	00,00— 35,00
Bank Zw. Sp. Zarob.	00,00— 89,06
Spiess	—162,50
W. T. F. Cukru	00,00— 76,50
W. T. Węgla	00,00— 93,00
Nobel	00,00— 37,50
Lilpop	42,00 — 00,00
Modrzejów	46,50— 00,00
Osrowickie Zakłady	102,00—103,00
Pocisk	00,00— 11,00
Rudzki	54,50— 00,00
Borkowski	00,00— 19,25

Bank Polski płacił dnia 12 kwietnia za:

dolary amerykańskie	8,85—8,84
funty szterlingów	43,34
franki szwajcarskie	171,11
franki francuskie	34,97
marki niemieckie	212,34
guldeny gdańskie	173,30
szylingi austrjackie	124,90
liry włoskie	46,91
korony czeskie	26,31

Konkurs
na rachmistrza Wydziału Pow.
w Chełmnie.

Wymagane kwalifikacje są: kilkoletnia praktyka w urzędzie samorządowym lub państwowym w dziale rachunkowości, świadectwo ukończenia 6 klas szkoły średniej.

Wynagrodzenie według VIII. grupy uposażenia urzędników państw., oraz 15% dodatek komunalny.

Reflektuje się tylko na siły pierwszorzędne i z nieskazitelną przeszłością.

Zgłoszenia z własnoręcznie napisanym życiorysem i uwierzytelnionemi odpisami świadectw należy złożyć do Wydziału Powiatowego w Chełmnie — Województwo Pomorskie — do dnia 30 kwietnia 1928 r.

Chełmno, dnia 2 kwietnia 1928 r.

Przewodniczący Wydziału Powiatowego
9303 (—) Ossowski, starosta powiatowy.

CZAPKI
do wszystkich szkół, urzędników, wojska i towarzystw
na dogodnych warunkach oraz niskich cenach poleca
W. Switalski
ulica Niedźwiedzia 4.

Owies słomę i siano
kupuje
Dwór Szwajcarski
Spółdz. z o. o.
Bydgoszcz, Jackowskiego 25/27.
Telefon 254. (9346

Poszukuję
od 1-go lipca albo później
dzierżawy
składu
nadający się na interes bławatów, w dobrem położeniu na Pomorzu, z mieszkaniem 3—4 pokojowem. Oferty pod „J. Z.“ do Dz. Bydg. 9245

Składu
poszukuje celem dzierżawy
Dwór Szwajcarski
Spółdz. z o. o.
Bydgoszcz, Jackowskiego 25/27.
Telefon 254. (9347

Czytajcie Dziennik Bydgoski

Wózki dziecięce
Łóżka dziecięce
w bardzo wielkim wyborze po nadzwyczaj korzystnych cenach.
Spłaty w ratach dozwolone.
Prosimy zażądać cenników.
F. Kreski BYDGOSZCZ ul. Gdańska 7.
9285

Napisowy wiersz tłusty 20 groszy, każde dalsze słowo 10 groszy. 5 cyfr = 1 słowo — i, w, z, a = każde stanowi słowo.

DROBNE OGŁOSZENIA
Ogłoszenia większe pod niniejszą rubryką oblicza się na mm o 100% drożej.

Dla poszukujących posady 20% zniżki. — Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 9 przed południem.

POLECENIA

Krawcowa
poleca się, ceny przystępne. Kanałowa 7, Siuchnińska. 9284

Kapelusze
damskie stale duży wybór. Bydgoszcz, Dworcowa 76, N. R. Głowaccy. P. P. Modniarkom ustępstwo. (4981

Przyjmuję
meble do reperacji wszelkiego rodzaju i poleruję na nowo na miejscu i tanio. Zgł. do filji Dz. B. pod „I. C.“ 4948

SPRZEDAŻE

Wielki wybór
majątków ziemskich poleca Polonia Dworcowa 17, tel. 698. Nowe zlecenia pożądane. 4999

Majątki.
Majątek piękny 280 mórg ziemia pszenno-buraczana wtem 25 mórg łąki. Dom alla Willa 12 pokoi w parku i ogrodzie, budynki masywne, inwentarz żywy i martwy kompletny, komunikacja wspaniała 20.000 dolarów, wpłaty 12.000. Jak również moc innych majątków poleca i świeże zlecenia przyjmuje biuro „Pogoń“, Dworcowa 80, tel. 1815.

Wielki wybór
domów od 50—120 tys. zł poleca „Polonia“, Dworcowa 17, tel. 698. 5000

Fabryka
manufaktury, farbiarnia, tkalnia, przędzalnia, kompletne zabudowania, dom mieszkalny 8 pokoi, cena tylko 75.000 zł. „Gleba“, Dworcowa 73. (8954

Dom
na sprzedaż przy ul. Cieszkowskiego. Wojciechowski, Chocimska 17/18, Tel. 1302. (5001

Kamienica
2 piętrowa rogowa skład kolonjalny 20000 zł sprzeda Biuro Centralne Dworcowa 69, tel. 850, Nowakowski. 4997

Kolonjalka
z towarem zaraz do odstąpienia, cena 1500 zł. Kujawska 92. 9320

Kolonjalki
z towarem i urządzeniem od 3200—8000 odda Kurnatowski, Ogrodowa 2. 9318

Dla solidnego
kupca 2 domy, 2 interesa z mieszkaniami w miasteczku 6 tys. ludności i bogatej okolicy sprzeda się za 24 tys. zł, położone w centrum Rynku. Egzystencja pewna. Zgłosz. do Dz. Bydg. pod „St. W. 235“. 9251

Motor
benzynowy Deutza 20—24 konny w dobrym stanie, w biegu, zaraz na sprzedaż. J. Grabański Stopowski, Czersk. (9341

Sprzedam
konia, wóz z helką i wóz rzeźnicki. Gdzie wskaże Dz. Bydg. (9264

Sprzedam
płaszcz męski letni, materjał ubraniowy, duży samowar rosyjski i jeden półszorek z lejcami. Adres wskaże filja Dziennika Bydgoskiego. Dworcowa 2. 4978

Meble
używane sypialka, szafy, stoły, biurko, umywalka z lustrem, wózik sportowy i inne rzeczy można nabyć ul. Mazowiecka 43 podw. lewo. Oglądać można od godz 3—6. (9325

Uwaga cegielnie!
2 szopy do suszenia cegieł, na rozbiórkę, na sprzedaż. Zgł. do filji Dz. Bydg. Dworcowa 2, pod „Cegielnie“. (4967

Skład kolonialny
składający się z trzech pokoi i dwóch piwnic oraz sprzedaż tytoniowa przy głównej ulicy z powodu spadku zaraz na sprzedaz. Do objęcia potrzeba 10.000 zł. Wiadomość Grudziądz, Droga Łąkowa nr. 3. 9349

Fortepjan
berliński fabrykat mało używany tak dobrze jak nowy sprzedaję tanio bo spiesznie. Of. pod „2.500“ do filji Dz. Bydg. Dworcowa 2. (4950

Wózek
duży dziecięcy w dobrym stanie na sprzedaż. Zduny nr. 2, parter prawo. (4955

Cebulę
około 200 ctr. zdrowa, niewyrośnięta na sprzedaż. „Ziemian“, Kusewo, poczta Gruczno, pow. Swiecie. 4963

Kanapy
leżanki, materace, garnitury klubowe, tanio na raty. Tapicernia Jagiellońska 4, drugie podwórze. 9305

Karuzel
bezkonkurencyjny oraz huśtawka 8 czółenkowa w najlepszym porządku korzystuie na sprzedaż. Wiad. Pomorska 40. Właściciel. (5003

Rower
damski mało używany, wolny bieg tanio sprzedam. Dr. Em. Warmińskiego 3 podw. (9310

Motocykl
A. J. S. 2 cyl. 7 k. w dobrym stanie tanio na sprzedaż. Fr. Sylwestrowicz, Nowe, Pom. (4995

Harmonipan
(Drehorgel) 69×63 tanio na sprzedaż. J. Szmytowa Toruń ul. św. Jerzego 79. 9351

Maszyna
do szycia na sprzedaż. Wiadomość w Dzienniku Bydgoskim. (4987

Dla stolarzy 4930
sucha sosna deski grubości 24 mm. po cenie 110 zł za cbmtr sprzeda „Samopomoc“, sprzedaż materjałów opałowych Bydgoszcz ul. Pomorska 48, telefon 1859.

Samochód
ciężarowy 1 ton. w dobrym stanie korzystnie zaraz na sprzedaż. Oferty do filji Dz. Bydg. Grudziądz pod „Samochód“. 9344

Domy
komfortowe, wile, młyny, gospodarstwa w dużym wyborze poleca i poszukuje Szarek, Dworcowa 90, telefon 1909. (4994

Domy
wile, gospodarstwa bardzo korzystne poleca „Ostoja“ Dworcowa 59, tel. 1105. (9324

Kuchnia
używana korzystna sprzedaz. Sowińskiego 2, pt. l. 9326

Krowy
dojne na sprzedaż. Bark, Bełzka 52. (4965

Na sprzedaż
pies do polowania, rasy niemieckiej, krótki włos, 6 miesięcy, tylko dla znawców. Fritz Hess, Niem. Stwolno Sartowice. 9343

Maszyny
do szycia Singera i inne, rower z wolnym biegiem, kuchnia, łóżka, stoliki, krzesła, kanapy i inne meble tanio mozna kupić w Domu Górnoślązaków, Śniadeckich 6 a. 9327

Sprzedam
maszynę i konserwator do lodów. Wiadomość Śniadeckich 5, piekarnia. Kulpiński. (4992

Rower
z wolnym biegiem sprzeda tanio Ugory 11, I piętr. l. 9334

KUPNA

Słomę
prostą, trzcinę na pokrycie dachów kupuje R. Łaganowski, ul. Gdańska 102. Telefon 139. (4985

Dla rasowego
ratlerka (Rehpintscher) poszukuję suczki. Łaskawe zgłoszenia pod „K. P.“ do filji Dz. Bydg. Dworcowa 2 4942

POSADY WOLNE

Książkowy - kasjer
dominialny na większy majątek potrzebny. Tylko samotni reflektanci rutynowani w księgowości gospodarczej i biegli w języku polskim w słowie i piśmie zechcą złożyć podania z dołączeniem uwierzytelnionych odpisów świadectw, oraz wskazaniem referencji do adm. Dz. Bydg. pod „R. Z. 120“. Ubiegający się o posadę winien mieć własną pościel. 9287

Do sprzedaży
bardzo dobrego artykułu poszukuję energicznego pomocnika, ul. Pomorska nr. 49-50. I ptr. 4943

Do 20 zł dziennie
może zarobić każdy, posiadając 40 zł gotówki. Adres wskaże Dz. Bydg. 9315

Pomocnik
fryzjerski męsko-damski potrzebny na stale. Dopierała, Nakielska 120. 9321

Krawców
na pierwszorzędną pracę przyjmie Lubaszewski, Mostowa 2. 9313

Poszukuję
zaraz młodszego brukarza obeznanego z kopalniakami, najchętn. z własnym rowerem. Zgłosz. piśmienne wraz podaniem żądanej pensji uprasza „Arbor“ właśc. Stefan Maćkowiak, Bydgoszcz, ul. Chodkiewicza 42. (9285

Odsprzedawcy
na artykuł masowy poszukiwani. Zgł. pod „Zyskowne“ do Dz. Bydg. (9292

Służąca
z zamiłowaniem do dziecka potrzebna. Kamińska, Dworcowa 94. 4996

Kawiarkę
dzielną poszukuje zaraz Kawiarnia „Pomorzanka“ Toruń. (9353

Służąca
która dobrze gotuje zaraz potrzebna. Budzyńska, Jagiellońska 65-66. 3912

Służąca
uczciwa, umiejąca gotować do wszelkiej pracy domowej może się zgłosić ul. 20 Stycznia 28, I ptr. lewo. 5008

Ucznia
chłopca uczciwych rodziców poszukuje zaraz Piekarnia, Pomorska nr. 47. 9348

Dziewczyna
uczciwa, do wszelkich prac domowych potrzebna od 15 bm. Zamiejscowe mają pierwszeństwo. Kunicka, Hermana Frankego 8 I p. 9357

Szewc
potrzebny. Gdańska 139, w podwórzu. 5007

Poszukuję
trzech czeladników krawieckich zaraz. Zakład krawiecki Stanisław Stefaniak, Wyrzysk, Rynek nr. 11. (9307

Krawcowa
samodzielna z dobrą praktyką potrzebna zaraz do składu bławatów na stałą posadę. Jan Romiński, Wyrzysk. (4988

Poszukuję
ceglarza któryby wypalił w polu 400.000 cegieł. Zgł. R. Wiśniewski, Bydgoszcz Dworcowa 31 a. 9336

Poszukuję
zaraz czeladnika krawieckiego. Jankowski, mistrz krawiecki, Świecie n. W. (Pomorze). (9355

Pierwszorzędna
marszantka może się zgłosić Nieruszewicz. Poznańska 5. (9316

Poszukuję
zaraz dzielnego podm. murarskiego oraz 3 dzielnych murarzy. Zgł. dla Umeryk. Przedst. Budowl. do Dz. Bydg. pod „M. M.“ 9314

Uczennica
może się zgłosić. Ar. Szalla ul. Grodzka 24. (9339

Montera
do kanalizacji poszukuje R. Łaganowski, ul. Gdańska 102. (4986

Młodszego
nawijacza (Wikler) który dopiero się wyuczył poszukuje Wujec, Marcinkowskiego 11. (9328

Poszukuje
się panienki dla dzieci freblowskich do gry na fortepianie od 12—1-szej. Pożądane robótki. Wiadomość Dworcowa 61, I piętro. (4971

Służąca
uczciwa, umiejąca dobrze gotować zaraz potrzebna. Zgłoszenia Dworcowa 13, I. piętro. (4991

Kucharka
z dobremi świadectwami poszukuje posady w hotelu lub prywatnie. W. Maciejewska, Siemoń pow. Toruń. 9352

POSADY POSZUKUJĄ

Kondycję
na wsi przyjmie człowiek z wyższem wykształceniem. Języki francuski i angielski. Może przygotować do matury. Oferty pod „Kondycja“ do filji Dz. Bydg. 4945

Dzielny
kuchmistrz poszukuje posady w hotelu lub w restauracji zaraz. Kuchmistrz, H. Soboczyński, Starogard, Hotel Vorbach. (9298

W zawodzie
rzeźnickim poszukuję miejsca jako uczeń dla mego 18-letniego syna. Zgłoszenia do filji Dzien. Bydg. ul. Dworcowa 2, pod „Uczeń rzeźnicki“. (4947

Gospodyni - kucharka
restauracyjna, długoletnie świadectwa, znająca dobrze kuchnię hotelową, samodzielna poszukuje od 15. IV. posady. Łaskawe oferty Dzien. Bydg. pod „G. G. 66“. (9247

Posadę
stałą kierowniczą ewtl. do spółki przystąpić może dysponujący 3.000 zł. Zgł do Dz. Bydg. pod „124“. 9311

Szofer
kawaler poszukuje posady najchętniej jako podróżujący. Zgł. uprasza się do filji Dz. Bydg. Grudziądz pod „Szofer“. (9342

Mistrz
fryzjerski poszukuje posady kierownika, jako wspólnik lub dzierżawca. Urządzenie posiada. Of. pod „W. K. 30“ do filji Dz. Bydg. Dworcowa 2. 4980

Poszukuję
zaraz dziewczę do wszelkiej pracy. Gdańska 94, skład kolonjalny. (9331

Bankowiec-książkowy
z długoletnią praktyką bankową, administracyjną i sądową, na stanowiskach kierowniczych z dobremi świadectwami i referencjami poszukuje posady biurowej lub innej, może złozyć kaucję lub wypożyczyć 3—4 tys. zł. Of. uprasza kierować pod „Bankowiec“ do filji Dz. Bydg. Dworcowa 2. (4953

Młodszy
książkowy z branży zbożowej poszukuje posadę zaraz lub później. Łask. zgł. do filji Dzien. Bydg. pod „Zbożowy“ (4998

Technik
młodszy, dentystyczny poszukuje posady zaraz lub później. Oferty do filji Dz. Bydg. Grudziądz pod „51“. (9340

Inwalida
wojenny, lat 29, obeznany z wszelką pracą biurową, biegły w polskim i niemieckim, poszukuje pracę biurową, magazyniera, dozórcy itp. Łask. oferty proszę pod „Inwalida“ do Dzien. Bydg. (9330

DZIERŻAWY

Wydzierżawię
zaraz skład z pokojem i kuchnią w duzej wsi kościelnej za cenę 60 zł. miesięcznie. Oferty pod „Nr. 60“ do filji Dz. Bydg. Dworcowa 2. (4951

Garaż
ma do wydzierżawienia Wojciechowski, Chocimska 17/18, tel. 1302. 5002

Poszukuję
restaurację z kolonjalką nad szosą lub większej wsi, kościelnej do kupienia lub wydzierżawienia. Of. pod „R. z K.“ do Dzien. Bydg. (9345

MIESZKANIA

Poszukuje
się 1 lub 2 pokoje na biuro możliwie z telefonem na ul. Dworcowej lub Gdańskiej. Zgł. do Dz. Bydg. pod „B. B. 44“. 9289

Poszukuję
spiesznie 1 pokoje mieszkanie, czynsz z góry ewtl. ugody. Zgłosz. Liberacki, ul. Chołoniewskiego 50, I ptr. 9332

Poszukuję
mieszkanie 2 pokojowe i kuchnię lub 1 większy pokój i kuchnię. Oferty pod „K. M.“ do filji Dz. Bydg. Dworcowa 2. (4979

Mieszkanie
1—2 pokojowe poszukuję wprost od gospodarza. Płacę za 2 lata z góry. Zgł. do apteki pod „Aniołem“, Gdańska 39. (4964

Parę mieszkań
wolnych z meblami i bez lub rocznym czynszem wskaże „Ostoja“ Dworcowa 59. (9323

Mieszkanie
2—3 pokoj. z kuchnią poszukuję, płacę roczny czynsz i remont. Łask. zgłoszenia do p. Jankowiaka, Sniadeckich 13/14, w podwórzu. (4975

Mieszkania
5—7 pokojowego lub dzierżawy wili poszukuje „Rolpol“, Bydgoszcz, ul. Gamma 2, tel. 2040. (4993

POKOJE

Pokój
z utrzymaniem lub bez wynajmę Kordeckiego 20, I p. prawo. 9218

Pokój
z utrzymaniem dla panów. Św. Jańska 20, parter. 5004

Poszukuję
lepszą w zatrudnieniu panią na wspólne mieszkanie 2 pokoj. elegancko umebl. Zapytać w Dzien. Bydg. 5006

Pokój
dla 2 osób z utrzymaniem. Wileńska 13, II ptr. 9337

Pokój
przy inteligentnej rodzinie do wynajęcia. Plac Piastowski 2, III. piętro. (4989

Pokój
umeblow. Sw. Trójcy 12f parter lewo. (9333

Pokój
umeblowany Kołłątaja 10, parter prawo. (4944

Pokój
duży frontowy umebl. od 15. 4. do wynajęcia. Kujawska 127, I ptr. lewo przy Zbożowym Rynku. 9309

Pani
z 10-cio miesięcznem dzieckiem poszukuje zaraz w śródmieściu frontowego ładnie umeblowanego pokoju możliwie u samotnej pani lub u mniejszej rodziny, która by się w czasie nieobecności matki zajęła dzieckiem. Oferty proszę składać do filji Dz. Bydg. Dworcowa 2, pod „Frontowy“. (4949

ROZMAITE

Masaże
ręczne, elektryczne według metod naukowo-lekarskich stosuje Gabinet Kosmetyczny Zukowskiej, Cieszkowskiego 20. (4960

Polecam się
iż wykonuje wszelkie prace malarskie dobrze i tanio. Bydgoszcz, ul. Dr. E. Warmińskiego 3. Toruń, Kopernika nr. 30. Tomaszewski. (4973

Zgubiono
we wtorek w drodze Bydgoszcz—Rynkowo białą rękawiczkę. Do oddania za wynagrodzeniem ul. Śniadeckich 52 I p., lewo. (4957

1.500 zł
na podstawie dolara poszukuję. Zgłoszenia pod „Dolar“ do IRO, ul. Hermana Frankego 3. (9338

Wspólnika
z kapitałem 15—20.000 zł, który mógłby następnie przedsiębiorstwo całkowicie objąć potrzebny do składu kolonjalnego z restauracją, pełna koncesją i handlem węgla, położonego w rynku. Zgłosz. do Dz. Bydg. pod „W. Sp.“ 9358

15000 zł
dam na hipotekę na 3-4 lata kto mi da 3 pokojowe mieszkanie. Zgł. do filji Dz. Bydg. pod „15000“ 5005

Nauki
księgowości, stenografji korespondencji udziela
G. Vorreau (4880
rewizor ksiąg
Bydgoszcz, ul. Jagiellońska 14.

POLECENIA

Powozy
wolanty, samojazdy, bryczki, polowczyki kryte, półkryte, sanki, gotowy wybór, najlepsze wykonanie, poleca Sperling, nast., Nakło, przy dworcu 28784

Meble
wszelkiego rodzaju, solidnego wykonania: kompletne sypialnie, jadalnie, kuchnie oraz pojedyncze szafy, stoły, łóżka, krzesła, kanapy, leżanki na na korzystniejszych warunkach poleca Andrzej Nowak, Podgórna 28, róg Welniany Rynek. (6230

Nieprzemakalne
płótna, gotowe płachty z tegoż i namioty, dostarczają natychmiast R. Kunert i Ska, T. z o. p. Poznań, Plac Św. Krzyski 1, tel. 29-21. 8204

Cegielnie
polecamy do natychmiastowej dostawy rurki filcowe bez szwu białe wszelkich rozmiarów. R. Kunert i Ska, T. z o.p. Poznań, Plac Św. Krzyski nr. 1, tel. 29-21. 8205

Masło deserowe
niesolone, ser półtłusty, twaróg, śmietanę kwaśną, maślankę i słodkie mleko pełnotłuste poleca Mleczarnia Wielkopolska Bydgoszcz, Gdańska 75 c, telefon 169. (9199

SPRZEDAŻE

Majątki
ziemskie w wielkim wyborze od 1000 morg. do 10 mórg na korzystnych warunkach stale na składzie, młyny wodne i parowe w różnej wielkości stale posiada moje biuro Pogoń. Mieczarnia w dobrym punkcie, dobrze prosperująca, przerabia 10.000 litrów korzystn. na sprzedaż. Kamienice piękne w wielkim wyborze na korzystnych warunkach stale na sprzedaż, jak również interesa handlowe i goścince okazyjnie do oddania. Zgłoszenia spieszne do biuro „Pogoń", Dworcowa 80.

Majątek
440 mg. z młynem wodnym i kompl. zabudowaniem, wpł. 150 tys. zł. — 285 mg. ziemi dobrej, cena 150 tys. zł. — 128 mg. ziemi dobrej, cena 65 tys. zł. — 108 mg. ziemi dobrej, cena 60 tys. zł. — 100 mg. ziemi pszennej, cena 45 tys. zł. — 128 mg. ziemi dobrej, cena 42 tys. zł. — 56 mg. ziemi dobrej, cena 37 tys. zł. — 20½ mórg ziemi dobrej w Bydgoszczy, cena 22 tys. zł. — 20 mg. ziemi i zabudowanie, cena 13 tys. zł. — 15 mg. ziemi i zabudowanie cena 12 tysięcy zł i wiele innych poleca Małek, Bydgoszcz, Dworcowa 2, telefon 699. 9253

Sprzedaż domów
Dom II piętr. z oficyną przy ul. Gdańskiej z sklepem i wielkim ogrodem, cena 75 tys. zł. — Dom III piętr. z komfortem, cena 75 tys. zł. — Dom II piętr. z sklepem przy Rynku, dochód roczny 7000 zł, cena 65 tys. zł. — Dom III piętr. z sklepem i wielkim placem, cena 75 tys. zł. — Dom przy Rynku III piętr. z ogrodem, mieszkania 4—5—6 pokoj., dochód roczny 11 tys. zł., cena 100 tys. zł. — Dom piętr. z dużym placem budowlanym, cena 15 tys. zł. — Dom z rzeźnictwem, kompl. urządzeniem i wolnem mieszkaniem, cena 55 tys. zł, wpł. 30 tys. i wiele innych poleca Małek, Bydgoszcz, Dworcowa 2, telefon 699. 9252

Dom
na sprzedaż, wpłaty 4500 zł. Brzozowa 82. 4867

Domek
piętrowy 2 pokoje z kuchnią zaraz wolne, cena 8000 zł, wpłata podług ugody. Wiad. Kujawska nr. 89. 4952

Okazja.
Dom piętrowy w dużej wsi (około 3000 mieszkańców) w którem się mieści parowa piekarnia i rzeźnictwo z własną rzezalnią oraz 5 mieszkań po 2 pokoje i 1 kuchnią zaraz za wpłatą 14—15000 zł. na sprzedaż lub za roczną dzierżawą 2400 zł włącznie z zasiewami cały do wydzierżawienia. Do wymienionego domu należy 10 mórg dobrej ziemi. Wieś jest piękna. Kościół, kolej, szkoły, młyn i bank na miejscu. Zgłoszenia do Bronisław Fiszer Swiecie n. / W. Batorego 7. 8808

Gdynia! 7373
Do sprzedaży i wydzierżawienia: place, domy, ubikacje handlowe i prywatne. Na odpowiedź znaczek. Zakup wszelkich materjałów budowlanych „Transit" Dom Komisowo-Handlowy Gdynia, ulica 10 Lutego, willa Ela

Kamienica
II piętrowa w centrum 4 składy, dochód roczny 1400 zł, cena 145 tys. — II piętrowa skład, w centrum, cena 75 tys., wpłata podług umowy. — II piętrowa z ogrodem, wśródmieściu, cena 26 tys. — I piętr. z ogrodem między 2 tramwajami, cena 17 tys. Wiadomość Cieszkowskiego 17, parter lewo. (9250

Domek - willa
na sprzedaż, 6 pokoi, przy tramwaju, z pracownią pończoch. Oglądać można od 2—7 wiecz. ul. Nakielska 118. (9272

Oberża
w dużej wiosce kościelnej, masywne zabudowania duża sala, przy tem 12 mórg dobrej ziemi sprzedam natychmiast, cena podług ugody, wpłata 20 tys. zł. Döhring Franciszek jun., Leśna - Jania, poczta i stacja Smętowo (Pomorze). 9056

Skład
towarów krótkich z 3 pokojowem mieszkaniem blisko rynku na korzystnych warunkach natychmiast na sprzedaż z urządzeniem, towarem i meblami za 6400 zł, bez mebli 5000 zł, bez towaru 2000. Zgł. Nakło, ul. Dąbrowskiego nr. 295, Wiśniewski. (9240

Skład
bławatów i towarów krótkich w głównej ulicy przy Rynku z powodu choroby na sprzedaż bar zo korzystnie, przy składzie są 2 pokoje. „Bazar" Nakło, ul. Bydgoska 356. (9271

Skład
kolonjalny i delikatesów przy ruchliwej ulicy, z urządzeniem i towarem zaraz na sprzedaż. Adres wskaże Dzien. Bydg. 9205

Skład
z urządzeniem oprócz kolonjalki nadający się na każdą branżę, 1 pokój z kuchnią za 2600 zł zaraz na sprzedaż. Oferty do filji Dz. Byd. pod „B. G." (4918

Interes
zbożowy, sieczkarnia motorowa, śrutak spichlerze, z całkowitem urządzeniem konie, wozy natychmiast do wydzierżawienia albo na sprzedaż w ruchliwem mieście na Pomorzu. Ewtl. spólnik nie wykluczony. Zgł. do Dzien. Bydg. pod „Zbożowy" (9095

Na sprzedaż
fotel do wożenia chorego. Grunwaldzka 81. 9155

Tokarka
korzystnie na sprzedaż. Wiadom. udzieli ul. Długosza 14, pr. lewo. 9291

Leżanka
na sprzedaż. Kościuszki nr. 32 w podwórzu. 4968

Partja
starego żelaza na sprzedaż. Gdańska 137, I piętr. 4939

Samochód
5 osobowy w porządku na chodzie, 6 cylindrowy sprzedam, cena przystępna przy biurze „Pogoń", Dworcowa 80, tel. 18-15.

Na sprzedaż
około 13 kwadratowych białych kafli ściennych 15×15. Dworcowa nr. 5, w składzie. (4913

Jadalnia
używana w dobrym stanie zaraz na sprzedaż. Gdańska 146 I. 9154

Na sprzedaż
nowy lekki wóz. Heise, Prądy pow. Bydgoszcz. 9237

Okazja!
Maszyna do szycia w dobrym stanie tanio na sprzedaż. Tomaszewski, Bydgoszcz, Warmińskiego 3, 3 ptr. 4972

Rower
wyścigowy na sprzedaż Poznańska 6, fryzjer. 9273

Szory
wyjazdowe na parę koni na sprzedaż. Kołaczyńska Jackowskiego 33. 9268

POSADY WOLNE

Agentów
do sprzedaży maszyn do szycia z poręczeniem na sumę 1.500 zł poszukujemy na miasta i okolice: Wyrzysk, Szubin, Łabiszyn, Żnin, Koronowo, Solec Kujawski oraz Bydgoszcz. Zgłosz. w czwartek, dnia 12 bm. Singer Sewing Mark Comp. Bydgoszcz, Stary Rynek 15. (9207

Inżynierów
i techników do robót żelbetowych poszukuje natychmiast Biuro inżynierskie Fr. Głowacki, Bydgoszcz, Jagiellońska 75. 9074

Agentów
ubezpieczeniowych dla Krajowego Ubezpieczenia na życie, ogień, gradobicie przyjmie „Rolpol", Bydgoszcz, Gamma 2. 4927

Potrzebna
fryzjerka zaraz. Bydgoszcz, Grunwaldzka 123. 9269

Służąca
do wszelkiej pracy domowej wraz z gotowaniem według kuchni warszawsk. potrzebna. Gdańska 54, II p. prawo. 4928

Pomocników
krawieckich na płaszcze i mundury oficerskie, tylko pierwszorzędne siły mogą się zgłosić. Warsztat krawiecki Szkoła Oficerska. 9178

Młody
pomocnik krawiecki na spodnie, kamizelki i do ręki potrzebny zaraz. Kolpak, Hetmańska 25. 4946

Pomocnik
fryzjerski potrzebny zaraz. Chocimska 1. (9181

Uczeń
piekarski potrzebny. Zgł. Kujawska 112. 4966

Chłopak
do stolarni potrzebny. Wełniany Rynek nr. 13. 9806

Chłopak
potrzebny do pasienia krów. Zgłosz. w sobotę 11 godz. restauracja Łapy, ulica Sobieskiego 7. (4902

Dziewczyna
od 14—15 lat do dziecka potrzebna. Wysoka 18. 9293

Uczciwa
czysta służąca z gotowaniem najchętniej z wioski od 15 bm. potrzebna. W. Kaptur, ul. Gdańska 162. 9289

POSADY POSZUKUJĄ

Inteligentny
mężczyzna żonaty poszukuje zaraz posady biurowej lub też ekspedjenta, inkasenta, woźnego, kontrolera, magazyniera lub podróżującego na stałą pensję. Na życzenie kaucja. Oferty pod „G. 1000" do Dz. Bydg. 8051

Szofer
z kaucją trzeźwy i uczciwy poszukuje posady od 1. 5. lub później. Of. do Dz. Bydg. pod „U. K." 9283

Bławatnik
rutynowany, samotny, starszy, obeznany z dekoracją okien wystawowych poszukuje zaraz odpowiedniej posady lub podobnego zajęcia. Łaskawe oferty do agentury Dz. Bdg. Tczew pod „L.N.500". 9285

Małżeństwo
w średnim wieku z wioski, sumienne, trzeźwe i spokojne, władające językiem polskim i niemieckim poszukuje zajęcia najchętniej za kuczera. Adres wskaże Dz. Bydg. 9244

Szofer
młodszy, trzeźwy poszukuje posady natychmiast na majątku. Oferty do Dz. Bydg. pod „Sumienny". 9276

Technik-dentysta
rutynowany z 7-letnią praktyką, pracujący samodzielnie w złocie i kauczuku szuka stałej posady zaraz lub później. Łaskawe zgł. pod „Technik-Dentysta" do Dz. Bydg. 9305

Międzynarodowe Targi Poznańskie od 29. IV. — 6. V. 1928.

Czyś pomyślał
o odpowiedniej reklamie w roku bieżącym?

Czyś wybrał sobie
na czas Targów najodpowiedniejszy organ inseracyjny w Poznaniu?

Wiedz i pamiętaj
że tylko ogłoszenie w **„NOWYM KURJERZE"** w Poznaniu przyniesie ci najlepsze korzyści.

Więc nie namyślaj się
Napisz i wyślij natychmiast tekst twoich ogłoszeń targowych do Administracji **„NOWEGO KURJERA" w Poznaniu**, św. Marcin 37.

Na czas trwania Targów specjalne rabaty.
3099

Modne
białe sypialki są tanio na sprzedaż. Lipowa 2. (9148

Krowa
na ocieleniu na sprzedaż. Toruńska 4. 9317

Kino-aparat
tanio sprzedam. Hetmańska 7, Tomaszewski. (9282

KUPNA

Lokomobilę
system Wolfa, oraz urządzenie mleczarni kupię natychmiast. Szczegółowe oferty uprasza Altmann, Wilcze per Lucim, pow. Bydgoszcz. (9150

Fianino
kupię za gotówkę. Oferty z podaniem ceny pod „F. 6320" do biura ogł. Wallis, Toruń. (9215

Wózek
inwalidzki kupię zaraz tylko nowy z firmy. Warszawska 14, Bydgoszcz. 9288

Kupię
lub przystąpię do spółki interesu wyrobów papierowych. Zgł pod „Herman" do filji Dz. Bydg. (4961

LEKCJE

Udzielam
lekcji na skrzypcach tanio i korzystnie. Ul. Pomorska 49-50 podwórze, II ptr. lewo. Zgł. przyjmuje codz. od 2—6 po poł. 9266

Cukiernia
i kawiarnia z wyszynkiem, pierwszorzędna najstarsza na placu nowo urządzona miasto na Pomorzu, poszukuje kierownika który jest w stanie złożyć kaucję około 5.000 złotych. Dzierżawa albo spółka nie wykluczona. Zgł. do Dzien. Bydg. pod „C. D." (9096

Kowal-maszynista
z uczniem starszym lub czeladnikiem z własnemi narzędziami, dzielny pracownik potrzebny natychmiast na większy majątek. Spieszne zgłosz. z odpisami świadectw przyjmuje adm. Majętności Wojnowo, powiat bydgoski, poczta Sicienko. 9279

Poszukuję
garncarza do wyrobów doniczek na stałą pracę. Brzozowa 69. 9283

Potrzebny
zaraz czeladnik szewski na szyte i śpilkowe obuwie męskie. M. Czerska, Długa 27. 9275

Blacharza
poszukuje. Zgłoszenia w składzie ul. Poznańska 23. 9274

Pomocnik
fryzjerski potrzebny. Wasik Okole, ul. Jasna 1a. 9245

Fryzjerski
pomocnik może się zgłosić. Orla 1, Dutkiewicz. 9270

Uczni
cukierniczego i kelnerskiego poszukuję natychmiast. Zgł. „Bristol", ul. Mostowa 5. 9267

Uczennica
potrzebna zaraz lub później. Foto-Atelier, Gdańska 19. 4937

Uczennicę
do szycia poszukuję. Adr. wskaże Dz. Bydg. 9294

Potrzebna
dzielna marszantka zaraz Dworcowa 76. 4982

4 służące
które pracowały w restauracji lub kawiarni z dobremi świadectwami, mogą się zaraz zgłosić do Wielkopolanki, Grudziądz. 1 kawiarka i do prac w kawiarni potrzebna zaraz. Wielkopolanka Grudziądz. (9233

Służąca
umiejąca samodzielnie gotować, potrzebna do dwóch osób. Najchętniej z Kongr. lub Małopolski. Ulica 20-go Stycznia 27 parter. lewo. 4977

Służąca
z dobremi świadectwami i samodzielnie gotowaniem poszukuje posady od 15. 4. u lepszego państwa. Of. do Dz. Bydg. pod „T. F." 9242

Dziewczyna
do lat 16 potrzebna na przychodnią do lekkich prac domowych i do dziecka najchętniej z Kongresówki. Wiadomość Bydgoszcz, Jagiellońska 4, II ptr. lewo. 4956

DZIERŻAWY

Hotel
centrum Gdyni, zimowy, nowoczesny, 33 pokoi, do wydzierżawienia. Cena sto złotych od pokoju miesięcznie. Zgł. Warszawa, Nabielaka 8. Gospodarz. 9058

Skład rzeźnicki
natychmiast do wydzierżawienia. Emma Wiese, wdowa, ul. Bielicka 19. (8310

10 mórg
ziemi przy Bydgoszczy wydzierżawię. Warunek: 2 lata z góry dzierżawa. Wiad. w Dz. Bydg. (9239

Odstąpię
dzierżawę 2 pokoje z kuchnią, chlew, stodoła, 1½ morga roli, ogród owocowy 50 drzew. Ks. Skorupki 50. 9277

Ogród
owocowy i warzywny około 7 mórg w mieście Bydgoszczy natychmiast do wydzierżawienia. Of. pod „Ogród" do Dz. Bydg. (9134

Jasne
ładne fabryczne ubikacje w każdej wielkości z transmisjami i bez są natychmiast lub później do wydzierżawienia. Bliższe szczegóły u Friedlanda, Jagiellońska nr. 11 (9086

Ham
do wydzierżawienia półtora morga ogrodu warzywnego z drzewami owocowemi. Adres wskaże Dz. Bydg. 9278

MIESZKANIA

3 pokoje
1 kuchnia z przynależnościami, ogród owocowy i warzywny w małem mieście do odstąpienia. Adres wskaże Dz. Bydg. (4898

Poszukuję
1—2 pokoje z kuchnią od gospodarza, komorne płacę według umowy. Oferty do filji Dz. Bydg. Dworcowa 2 pod „Wdowa 108". 4893

Mieszkanie
2—3 pokojowe poszukuję. Płacę czynsz z góry i godzę się na wszelkie warunki. Zgłoszenia do Dz. Bydg. pod „W. M". (9184

2 pokojowe
mieszkanie z kuchnią otrzyma ten kto pożyczy pieniędzy do 3.000 zł. Of. pod „C. D." do Dzien. Bydg. (9141

Mieszkanie
1—2 pokoje z kuchnią szuka młoda mężatka. Czynsz wedle umowy rok z góry. Of. pod „M. P. 200" do Dz. Bydg. 9241

POKOJE

Pokój
z pianinem i utrzymaniem do wynajęcia. Błonia 2, II ptr lewo. 9319

Pokoje
umebl. z obiadami. Matejki 8, I ptr. lewo. 4970

Dam
pokój umebl. kobiecie samotnej za posługę i pranie. Kapielowa 3. 4984

2 pokoje
dobrze umebl. z wygodami dla panów lub pań do wynajęcia od 15. 4. 28. Gdańska 137, I ptr. lewo, dom ogrodowy. 9290

Poszukuję
1—2 pokoi umebl. z osobnem wejściem. Spieszne zgł. pod „H. W." do filji Dz. Bydg. 4962

Lepszy
pokój umebl. z niekrępującem wejściem do wynajęcia. Pomorska 16, II ptr. prawo. 4974

Pokój
umebl. z utrzymaniem lub bez, Kołłątaja 11, II ptr. prawo. 4976

Pokój
umebl. do wynajęcia. Jackowskiego 32, III piętro lewo. 9286

ROZMAITE

Detektyw
Eisner, Bydgoszcz, ulica Gdańska 38, rozwiązuje najtrudniejsze problemy. Dyskrecja. 7794

Leśnisko
miejscowość sucha i malownicza wśród lasów sosnowych, komunikacja dogodna, pokoje do wynajęcia z całem utrzymaniem od 1 maja. Of. do Dz. Bydg. pod „A. L." 9243

Obiady
smaczne z trzech dań 1 zł. Kuchnia wyśmienita. Restauracja Hotelu Rio. (9329

Zgubiona
książeczkę wojskową unieważniam. Bronisław Lewandowski 9097

Znaleziono
damski zegarek, odebrać można A. Kalamaja, Kujawska 14. 9308

Oddam
za własną czteromiesięczną zdrową dziewczynkę. Wiad. w Dz. Byd. 9304

MATRYMONJALNE

Wdowa
szuka do owdowiałym znajomości p n ow od lat 40 do 70 na stanowisku wiejskim w matrymonjalnym. Mogę objąć gospodarstwo domowe. Of. do filji Dzien. Bydg. Dworcowa nr. 2 pod „Pragnienie". 4983

†

W sobotę rano o godz. 4.15 zmarła po długich i ciężkich cierpieniach opatrzona Sakramentami św., przeżywszy lat 65, nasza najdroższa, ukochana matka, teściowa, siostra, ciotka i szwagierka ś. p.

Helena Jóźwiak

z domu **Hennig**

o czem donoszą w ciężkim smutku pogrążone

dzieci.

Bydgoszcz, dn. 12 kwietnia 1928 r.

Pogrzeb odbędzie się w sobotę, o godz. 5 z domu żałoby Dolina 25 na stary cmentarz. Msza żałobna odbędzie się w poniedziałek o godz. 7 rano w kościele Św. Trójcy. (9350

Podziękowanie.

Za dowody głębokiego współczucia jakoteż za liczne wieńce przy zgonie mego drogiego męża i ojca, składam na tej drodze

serdeczne Bóg zapłać.

W szczególności dziękuję p. superintendentowi Assmanowi za wzniosłe słowa pociechy i Związkom wzgl. Loży za oddaną Zmarłemu ostatnią przysługę.

Stroskana rodzina **Stange.**

9356)

Sprzedaż przymusowa.

W sobotę, dnia 14 kwietnia b. r. przed południem o godzinie 10 sprzedam przy **ul. Zduny 18-19** przez licytację najwięcej dającemu za gotówkę (9335

maszynę do obróbki drzewa (Kehlmaschine).

Kozłowski, komornik sądowy, w **Bydgoszczy.**

Państwowe Nadleśnictwo Bartodzieje

poczta Bydgoszcz

sprzeda przez licytację **w poniedziałek, dnia 16-go kwietnia 1928 r.** o godz. 9.30 w lokalu **„RESURSY KUPIECKIEJ"** w Bydgoszczy przy ul. Jagiellońskiej nr. 25 dla potrzeb lokalnych z dopuszczeniem handlarzy i przemysłowców drzewnych

216 m³ budulcu sosn. I.-IV. kl.

oraz

drewno opałowe

z wszystkich leśnictw. Warunki sprzedaży ogłosi się przed licytacją.

9301 **Nadleśniczy Państwowy.**

Państw. Nadleśnictwo Żołędowo

p. Maksymiljanowo

sprzedawać będzie przez **licytację we wtorek, dnia 17 bm.** od godz. 9 począwszy na salce p. **Mikulskiego w Żołędowie**

drewno budulcowe

z leśnictwa Jastrzębie 120 m³ i mniejsze ilości z leśnictw Jagodowo oddz. 5. Zdroje oddz. 108 i Nowy-mostek. Następnie **drewno szczapowe, wałki i gałęzie** z wszystkich leśnictw. Z leśnictwa Zdroje oddz. 52 sprzeda się **12 mp. szczap i 23 mp. wałków olchowych.**

Płacić należy natychmiast. (9302

Sprzedaż drewna.

Państw. Nadleśnictwo Bydgoszcz

sprzeda w drodze submisji **w dniu 23 kwietnia 1928 r. dłużyc sosnowych 302,23 m³, kopalniaków sosnowych 1.235,30 m³, drągów na rusztowania 20 sztuk, żerdzi sosnowych 1.490 sztuk.**

Bliższe szczegóły podano w czasopismach „Przemysł i Handel Drzewny", Warszawa, „Rynek Drzewny", Poznań. (9300

Nadleśniczy Państwowy.

Kochanemu gościowi

podaje się najlepsze co kuchnia i sklep mieści. Przyjemnie się czas spędza przy kawie wybornej w smaku i zapachu, którą Pani domu mianowicie ze starannością Swemu gościowi jako zaszczyt przygotowała.

Połowa kostki „Webera Karlsbadzkiej" wystarcza, ażeby dodać napojowi kawowemu wytrawny i treściwy smak oraz Karlsbadzkiej zaprawie zapraszającycy złoty blask.

Jedna paczka kosztuje tylko Zł 0,80 i zaprawia daleko ponad 100 filiżanek.

Ostrzeżenie!

Spowodowani zażaleniami licznych stron na rzekomo mizerną tylko jakość piwa pod nazwą: **„KRYSZTAŁ"** podajemy niniejszem do publicznej wiadomości, że piwo nasze wypuszczamy od lat pod nazwą:

„KRYSZTAŁ WIELKOPOLSKI"

które nie jest identyczne z ostatnio na rynek wypuszczonem piwem: **„Kryształ Myślęciński".** Browar Myślęcinek, nie przestrzegając etyki kupieckiej uważał za wskazane naśladować nietylko nazwę piwa naszego, lecz nawet i etykiety butelkowe w kolorze i sposobie nalepiania dostosować do naszych nalepek.

Ostrzegamy zatem naszą P. T. Klientelę i prosimy baczyć na nazwę piwa naszego: **„KRYSZTAŁ WIELKOPOLSKI"** któremu naśladownictwo Browaru Myślęcinek nie może dorównać, o czem się każdy, a nawet laik, przekonać może.

Konkurujemy tylko jakością piw naszych i polecamy:

„Prazdrój Wielkopolski" „Kryształ Wielkopolski" „Imperjał" „Pale - Ale" „Porter Wielkopolski" „Koźlak" „Salve" leczniczo - słodowy „MATUŚ". - - - Wodę Stołową: Kryniczankę oraz Lemoniady.

BROWAR BYDGOSKI Spółka z ogr. odpowiedzialn.

Bydgoszcz, Ustronie nr. 6. Telefon nr. 1603 — 1608.

Kupuj

tylko nasz krajowy

Pumpernikel.

Jest on tej samej jakości co zagraniczny i przeszło o połowę tańszy.

Dalej polecamy w dobrej jakości

czarny chleb westfalski pełnoziarnisty

komyśniak

chleb śrutowy

i wszelkie inne gatunki chlebów,

pieczywo,

mleko pełnotłuste,

maślankę,

la masło deserowe,

twaróg stołowy,

sery. (6686

Dostawa przez nasze składy, składnice i białe wozy.

Odsprzedający otrzymują rabat.

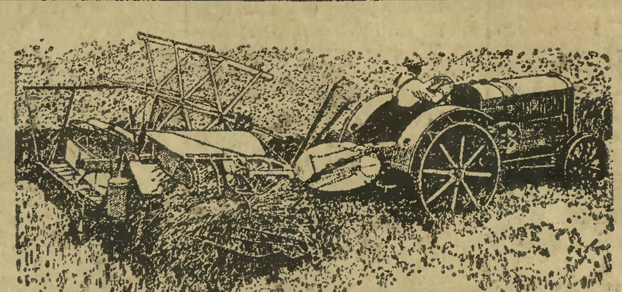
Dwór Szwajcarski

spółdz. z o. o.

mleczarnia i piekarnia

Bydgoszcz, Jackowskiego 25/27

Telefon 254.

CIĄGÓWKI

„Deeringa" ↕ **„Gross Buldog"**

15/30 HP. Lanza 22/28 HP.

na naftę **na ropę**

wraz z pługami Eberhardta,

po cenach fabrycznych do natychmiastowej dostawy.

Józef Szymczak,

Bydgoszcz, ul. Dworcowa 84-85. Telefon nr. 1122.

NASIONA

wyborowej jakości

poleca 7417

Antoni Marchel

Skład nasion

Bydgoszcz, ul. Jezuicka 12.

Najkorzystniej buduje

z dostarczeniem wszelkiego materjału budowl. na całą Rzeczpospolitą (9296

Amer. Przedsięb. Budowlane, Bydgoszcz.

Wielki skład

Centryfug „Milena"

od 35 do 330 litr. wydajności na godzinę.

Cichy bieg

Najdokładniejsze odtłuszczanie 26576

Dogodne warunki spłaty

Bracia Ramme, Bydgoszcz

ulica św. Trójcy 14b. Tel. 79.

NA RATY

miesięcznie

18 zł

Pierwsza wpłata 40.00 zł.

7080

opona 10 zł, wąż 4,50 zł, kierownik 7,50 zł, widełki 8 zł, hamulec 3,50 zł, pedały 4,50 zł, pompa 2,20 zł, szprycha 0,06 zł, dzwonek 0,90 zł, klucz 80 gr.

KROMCZYŃSKI - POZNAŃ

Al. Marcinkowskiego 5

Bajcera i poljera

poszukuje zaraz 9208

Jan Schülke,

Bydgoszcz,

Marcinkowskiego 3.

Ucznia

młynarskiego poszukuje

Walter Heinze

młynarz 9223

Jachcice pow. Inowrocław

Ucznia

rzeźnickiego poszukuje

Władysław Gróblewski

Jachcice pow. Inowrocław

9224

Poszukujemy zaraz, wzgl. później

biegłej maszynistki

polsko-niemieckiej, mogącej się wykazać kilkoletnią praktyką w poważnych firmach. Znajomość francuskiego i stenografji pożądana, lecz nie konieczna. Oferty z podaniem żądań i załączeniem odpis. świadectw należy nadsyłać firmie **„UNIA" Zjednocz. Fabryki Maszyn, S. A. w Grudziądzu.** (9354

Oferty nieuwzględnione pozostaną bez odpowiedzi

Poszukujemy od 15. IV.

młodszą ekspedjentkę

do konfekcji damskiej i kapeluszy damskich oraz

młodszego ekspedjenta

do bławatów.

Zgłoszenia piśmienne z odpisami świadectw i podaniem pensji uprasza (9329

Dom Konfekcyjny Tow. Akc.

Bydgoszcz, Stary Rynek.

Bez trudu każdy oszczędzi dużo pieniędzy gdy używa w gospodarstwie domowem tylko (4846

Mydło Mixa i Mixin extra

Od roku 1867 jest zasadą mego przedsiębiorstwa dostarczyć zawsze **tylko co najlepsze** po **niskich cenach.**

Ernst Mix, fabryka mydeł **Bydgoszcz.**

Cena ogłoszeń 20 gr. za milim. 1 łamowo, szer. 38 m/m. Za reklamy na stronie przed ogłoszeniami 50 gr., w tekście na drugiej, trzeciej stronie 90 gr., na dalszych stronach 75 gr. za milim. 1 łam., szer. 67 m/m. Drobne ogłoszenia słowo tytułowe 20 gr., każde dalsze 10 gr. dla poszukujących pracy oraz na nekrologi 50% zniżki. Przy powtórzeniu ogłoszeń udziela się rabatu. Przy [illegible] wszelkie zniżki [illegible]. Ogłoszenia zagraniczne 25 [illegible]. Ogłoszenia [illegible] oraz z zastrzeżeniem [illegible] 20% drożej. Za terminowe umieszczenie i przepisane miejsce administracja nie odpowiada. — Miejsce płatności: Bydgoszcz. — Konta bankowe: Bank Związku Spółek Zarobkowych, Bank Ludowy, Bank Gospodarstwa Krajowego, Bank M. Stadthagen. — Konto czekowe: P. K. O. 203713 Poznań.

Wydawca, nakładem i czcionkami: Drukarnia Bydgoska Sp. Akc. w Bydgoszczy. — Redaktor odpowiedzialny: Henryk Ryszewski w Bydgoszczy.